

**სპოლაედელი აღზრდის
დაცვისთვის მართვის
გზამკვლევი**

2011

საქართველოს
ბანატლებისა
და მეცნიერების
სამინისტრო

ეროვნული სასწავლო გეგმებისა
და შეფასების ცენტრი
**NATIONAL CURRICULUM AND
ASSESSMENT CENTRE**

პუბლიკურია მომზადებულია გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) ფინანსური მხარდაჭერით.

პუბლიკურიაში გამოხატული მოსაზრებანი, შესაძლებელია, არ ასახავდეს გაეროს ბავშვთა ფონდის ოფიციალურ თვალსაზრისა.

ავტორი:

ნინო მელაძე

რედაქტორი-სტილისტი: **მანანა მიძილაძე**

მხატვარ-დიზაინერი: **ია ნინოშვილი**
დამკაბადონებელი: **ეკატერინე ტაბლიაშვილი**

ISBN 978-9941-0-3220-2

© ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრი

სარჩევი

წინასიტყვაობა.....	5
შესავალი.....	7
სკოლამდელი აღზრდის დაცესებულების მიზანი.....	7
სკოლამდელიანზრდისდაცესებულების ფუნქციების უფლება-მოვალეობები.....	8
სკოლამდელი აღზრდის დაცესებულების მართვისთვის აუცილებელი დოკუმენტაცია.....	8
ასაკორივი პერიოდის მათი საციფრო განვითარება.....	10
საშტატო განვითარება.....	11
სკოლამდელი აღზრდის დაცესებულების თანამშრომელთა სამუშაოს აღწერილობა.....	13
საპავშვილ პაგა-პალის პერსონალთან დაკავშირებული მოთხოვნები.....	19
საპავშვილ პაგა-პალის აღსაზრდელთა მიღების აირობები.....	20
აღსაზრდელის პაგანობელობა და დაცულობა.....	22
საპავშვილ პაგა-პალის პროგრამული მოთხოვნები.....	24
დანართი 1. სკოლამდელი აღზრდის მომსახურების ხელშეკრულება (ნიმუში).....	26
დანართი 2. სარეგისტრაციო პარათი (ნიმუში).....	29
დანართი 3. მშობლის კითხვარი (ნიმუში).....	30
დანართი 4. ცნობა აღსაზრდელის მიერ მიღებული ტრავმის/დაზიანების შესახებ.....	32
დანართი 5. პედაგოგიური პერსონალის შეფასების დოკუმენტი (ნიმუში).....	33

ნინაშვილის მიერთობა

ადრეულ ასაკში ბავშვისადმი სათანადო დამოკიდებულება და სწავლების ხელშეწყობა მომავალში მის პიროვნებად ჩამოყალიბების და ინტელექტუალური, ფიზიკური, სოციალური და ემოციური მდგომარეობის ფორმირების აუცილებელ პირობას წარმოადგენს.

თქვენს წინაშეა სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების მართვის გზამკვლევი. იგი აერთიანებს იმ ძირითად პრინციპებს, რომელთა ცოდნა და გათვალისწინება მნიშვნელოვანია საბავშვო ბალის სათანადოდ ფუნქციონირებისათვის.

გზამკვლევი ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრმა მოამზადა გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) მხარდაჭერით, რომელიც აქტიურად უჭერს მხარს სკოლამდელი განათლების სისტემის რეფორმას საქართველოში, განსაკუთრებით კი სკოლამდელი განათლების პოლიტიკისა და სტრატეგიის ჩამოყალიბებას, მეთოდოლოგიური რესურსებისა და სასწავლო პროგრამის შემუშავებას, ინკლუზიურ განათლებასა და სასკოლო მზაობის კვლევას.

წინამდებარე გზამკვლევი სარეკომენდაციო ხასიათისაა და იმედი გვაქვს, რომ ხელს შეუწყობს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების ხელმძღვანელებს სააღმზრდელო და საგანმანათლებლო პროცესის უკეთ წარმართვაში.

შესავალი

კანონი ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ აყალიბებს დებულებას, რომ ადგილობრივ თვითმმართველობას ექსკლუზიური უფლება აქვს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება დააფუძნოს. სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ფორმით იქმნება. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები უფლებამოსილია დაამტკიცოს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების წესდება, რომელიც დაწესებულების მუშაობის ძირითად პრინციპებს გააერთიანებს. ამგვარად, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებას მართავს დირექტორი/გამგე ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ დამტკიცებული წესდების საფუძველზე.

2005 წელს განხორციელებული სკოლამდელი განათლების სექტორის რეორგანიზაცია მიზნად ისახავდა იმ სისტემის დეცენტრალიზაციას, რომლის მართვაც უნინ ცენტრალურ დონეზე ხორციელდებოდა. აღნიშნული რეფორმის შედეგად, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების დაარსებაზე, მისი მართვისა და დაფინანსების პრინციპების შემუშავებაზე პასუხისმგებელი ადგილობრივი თვითმმართველობა გახდა, თუმცა ეს ფორმები სხვადასხვა მუნიციპალიტეტში განსხვავებულია. ზოგიერთ მუნიციპალიტეტში ზემოთ აღნიშნული იურიდიული სტატუსის მქონე მხოლოდ ერთი დაწესებულებაა დაფუძნებული, დანარჩენი სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები კი მისი ფილიალებია. მაგ., ქუთაისისა და ბათუმში ქალაქის საკრებულომ დააფუძნა ბაგა-ბალების გაერთიანება, როგორც არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი, რომელიც სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების კომპლექსურ დაწესებულებას წარმოადგენს. გაერთიანებას ხელმძღვანელობს დირექტორი. მაგ., ქუთაისში გაერთიანება შედგება ფილიალების-გან (საბავშვო ბალები), რომელსაც ხელმძღვანელობს უფროსი, მთავარი სათათბირო ორგანო – საბჭო კი შედგება ფილიალების უფროსებისგან. ბათუმში ტერმინი “საბავშვო ბალი” დარჩა, როგორც გაერთიანების სტრუქტურული ერთეული. ბალს კი უშუალოდ გამგე ხელმძღვანელობს. იმავე პრინციპით დაფუძნდა მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო ცენტრი ოზურგეთში, დუშეთში, ლანჩხუთში. ცენტრი აერთიანებს ბალებს და მათ ფილიალებად განიხილავს. ასეთ რაიონებში სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების აღმინისტრაციული და ტექნიკური მართვა ხორციელდება ე.წ. სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების ცენტრების ან გაერთიანებების მიერ. ბევრ სხვა მუნიციპალიტეტში კი თითოეული ბალი დამოუკიდებელ იურიდიულ პირს წარმოადგენს და სრულად არის პასუხისმგებელი საკუთარი საქმიანობის წარმართვაზე. იქიდან გამომდინარე, რომ სკოლამდელი აღზრდის სფერო ადგილობრივი თვითმმართველობის ექსკლუზიური უფლება, ცენტრალური ბიუჯეტიდან სკოლამდელ განათლებაზე თანხები პირდაპირ არ გამოიყოფა. მისი დაფინანსების წყაროს წარმოადგენს ადგილობრივი ბიუჯეტი და მშობელთა თანადაფინანსება. ამ უკანასკნელთა წილი დაფინანსებაში და დაფინანსების ოდენობა განსვავებულია სხვადასხვა მუნიციპალიტეტში. მაგ., ქ. ბათუმში გაერთიანების დაფინანსების ძირითადი წყაროა ქალაქის ბიუჯეტი და მშობლის შენატანი. ქუთაისში, დუშეთში, ლანჩხუთში, ოზურგეთში ცენტრს/გაერთიანებას ფინანსები ადგილობრივი ბიუჯეტიდან მიეწოდება. 2009 წელს თბილისის ბალებში დაინერგა დაფინანსების ახალი მოდელი, რომლის მიხედვით დაფინანსება სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში ხორციელდება თითოეულ ჩარიცხულ ბავშვზე გათვლილი ნორმატივის მიხედვით. თუმცა, თუ ბალის დირექტორი წარმოადგენს დეტალურ და არგუმენტირებულ დასაბუთებას, რომ ფინანსური ნორმატივებით გათვლილი თანხა არასაკმარისია, საკითხს, თანხის გაზრდის თაობაზე, შესაბამისი სამსახურები განიხილავენ. თბილისის მთავრობის ამ დადგენილების შემდეგ დაფინანსების ასეთ მოდელზე რამდენიმე სხვა მუნიციპალიტეტიც გადავიდა.

სკოლამდელი აღზრდის და განათლების დაცვებულების მიზანი

სკოლამდელი აღზრდის და განათლების დაწესებულების მიზანია სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა ჰარმონიული განვითარება და მათი სკოლისთვის მომზადება. ის ითვალისწინებს ბავშვის ინტელექტუალურ, ფიზიკურ განვითარებას, შემეცნებითი და შემოქმედებითი უნარების ფორმირებას, ხელს უწყობს ინდივიდუალური და პიროვნული თვითგამოხატვის უნარების გამოვლენასა და ესთეტიკური გემოვნების აღზრდას. სახელმწიფო აცნობიერებს განათლების მნიშვნელობას თანამედროვე საზოგადოების განვითარებისთვის და აცხადებს, რომ განათლებაზე ზრუნვა იწყება ადრეული, სკოლამდელი ასაკიდან. შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში სკოლამდელი აღზრდა სცილდება ბავშვის მხოლოდ სკოლისთვის მომზადების არეალს და მიზნად ისახავს მის პიროვნებაზე ისეთი ზეგავლენის მოხდენას, რაც ბავშვს საზოგადოების სრულყოფილ წევრად ჩამოყალიბებისთვის საჭირო ჩვევებს განუვითარებს.

სკოლამდებული აღზრდის დანესახულების ფუნქციები და უფლება-მოვალეობი

დაწესებულება უფლებამოსილია:

- დამოუკიდებლად გადაწყვიტოს საკადრო საკითხები და განსაზღვროს დაწესებულების თანამშრომელთა დანიშვნის, გადაყვანის და განთავისუფლების წესი საქართველოს შრომის კოდექსის, ბაგაბალის წესდების და შინაგანანების საფუძველზე;
- განსაზღვროს დაწესებულების სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პროგრამა და უზრუნველყოს ამ პროგრამის მიზნებისა და ამოცანების განხორციელება;
- დამოუკიდებლად დაამყაროს კავშირი ფიზიკურ და იურიდიულ პირებთან, მათ შორის, სხვა მსგავს დაწესებულებებთან თავისი საქმიანობის ფარგლებში როგორც საქართველოს, ისე მის ფარგლებს გარეთაც;
- განახორციელოს საავტორო პროგრამა (საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო) ქალაქის ან რაიონული მუნიციპალიტეტის შესაბამის სამსახურთან შეთანხმების საფუძველზე;
- მშობელს (კანონიერ წარმომადგენელს), ნებაყოფლობითობის პრინციპზე დაყრდნობით, შესთავაზოს სტანდარტს ზემოთ სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო ფასიანი პროგრამა.

დაწესებულება ვალდებულია:

- მისი აღმზრდელობითი პროგრამა იყოს დაწყებითი განათლების რეალიზაციის გარანტია და სკოლამდელი ასაკის ცველა ბავშვის განვითარების საშუალებას იძლეოდეს;
- შეიმუშაოს შინაგანანები და ანარმონს კანონით დადგენილი დოკუმენტაცია;
- ზრუნავდეს ბავშვის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე და უქმნიდეს მას ფიზიკური განვითარების ყველა პირობას;
- ყველა ბავშვს შეუქმნას მისი მოთხოვნებისა და შესაძლებლობებისთვის საჭირო პირობები, რაც სწორი პედაგოგიური სტრატეგიით მიიღწევა;
- ეხმარებოდეს სპეციალური საჭიროებების მქონე ბავშვებს, რაც ინდივიდუალური პროგრამებითა და მულტიდისციპლინარული ჯგუფის (ფსიქოლოგი, ლოგოპედი, აღმზრდელი, სამედიცინო პერსონალი, სპეციალური განათლების პედაგოგი) ერთობლივი მუშაობით მიიღწევა;
- ყველა ბავშვს შეუქმნას განვითარების სათანადო პირობები და ხელი შეუწყოს ცხოვრების შემდგომ ეტაპზე წარმატებებს მიაღწიონ;
- მისი მართვის სტრატეგია ხელს უწყობდეს კოლექტივის ეფექტურ მუშაობას და ზოგადად, ორგანიზაციის სამუშაო ხარისხის ამაღლებას;
- უზრუნველყოს აღმზრდელისა და მშობლის (კანონიერი წარმომადგენლის) შეთანხმებული (თანამშრომლობითი) მუშაობა აღსაზრდელის ინტერესების გათვალისწინებით.

სკოლამდებული აღზრდის დანესახულების მართვისათვის აუცილებელი დოკუმენტაცია

სკოლამდელი დაწესებულების დირექტორი და მისი აღმინისტრაცია ორგანიზაციის სრულყოფილი ფუნქციონირებისთვის უნდა ფლობდნენ შემდეგ დოკუმენტაციას:

1. შესაბამისი ქალაქის და რაიონული მუნიციპალიტეტის დადგენილებები, წესდებები და ცვლილებები.
2. დაწესებულების შინაგანანები, სადაც ასახულია მისი მართვის ორგანიზების ძირითადი მხარეები. დოკუმენტი დაეფუძნება შესაბამისი რაიონის მუნიციპალიტეტის დადგენილებებს, წესდებას და აქედან გამომდინარე შეიძლება მოიცავდეს შემდეგ მუხლებს:
  - I. ზოგადი ნაწილი:

- შინაგანაწესის მიზანი;
- ზოგადი დებულებანი.

II. ზოგადი მართვა:

- დაწესებულების სტრუქტურული ერთეულები, ფუნქციები და მართვა;
- სტრატეგიული დაგეგმვა;
- მატერიალურ-ტექნიკური პაზა და მისი მართვა;
- საქმისწარმოება;
- აღსაზრდელთა მიღების, გარიცხვის პროცედურები, აღსაზრდელის მიღებაზე უარის თქმის საფუძვლები;
- ურთიერთობები დაწესებულებასა და მშობლებს შორის.

III. ადამიანური რესურსების მართვა:

- თანამშრომელთა ფუნქციები, უფლება-მოვალეობანი;
- სამსახურში მიღებისა და სამსახურიდან განთავისუფლების წესი;
- სამსახურში გამოცხადებლობის შეტყობინების წესი და შესაბამისი ღონისძიებები;
- ვაკანსიის გამოცხადების წესი და სამსახურში აყვანა;
- შრომითი დავის, განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის წესი;
- შრომითი დისციპლინა;
- შრომის ანაზღაურება;
- დისციპლინური ზემოქმედების ღონისძიებები;
- სამუშაო და დასვენების დრო.

IV. ფინანსური მართვა:

- დაწესებულების ბიუჯეტის სტრუქტურა;
- საბიუჯეტო დაფინანსება;
- არასაბიუჯეტო შემოსავლები;
- მატერიალური სახსრების ხარჯების ეფექტურობა;
- სახელმწიფო შესყიდვების დაგეგმვა და განხორციელება;
- გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება;
- სახელმწიფო კონტროლი.

V. სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პროცესის მართვა.

VI. დასკვნითი დებულებები.

3. საბავშვო ბაგა-ბალის დირექტორის ბრძანებები და განკარგულებები.
4. საბავშვო ბაგა-ბალის თათბირების ოქმები.
5. პროდუქტების უწყისები და პროდუქტების შემოსავლისა და ხარჯთაღრიცხვის წიგნები.
6. საბავშვო ბაგა-ბალის ინვენტარის აღრიცხვის წიგნი.
7. საბავშვო ბაგა-ბალის სასწავლო-სააღმზრდელო პროგრამა. შემუშავდება ადრეულ ასაკში სწავლისა და განვითარების სტანდარტებზე დაყრდნობით ასაკობრივი ჯგუფების გათვალისწინებით.
8. პერსონალის პირადი საქმეები. ზუსტი ჩამონათვალი მოცემულია ქვეთავში „საბავშვო ბაგა-ბალის პერსონალთან დაკავშირებული მოთხოვნები”.
9. აღსაზრდელთა პირადი საქმე. ზუსტი ჩამონათვალი მოცემულია ქვეთავში „აღსაზრდელთა მიღების პირობები”.
10. საბავშვო ბაგა-ბალის აღსაზრდელების სრული სია.
11. ცნობა აღსაზრდელის მიერ ტრავმის/დაზიანების მიღების შესახებ. სპეციალური ფორმა, რომელსაც ავსებს აღმზრდელი და ამონმებს ხელმოწერით ექთანთან ერთად მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დაზიანება ბავშვის სხეულზე ვიზუალურად შეინიშნება. მაგ: დალურჯება, სისხლჩაქცევა, ნაკბენი და სხვ. (იხ. დანართი 4).
12. სასწავლო პერსონალის შეფასების დოკუმენტი. აღმინისტრაციის მიერ მუშაობის ხარისხის შეფასება. (იხ. დანართი 5).

ასაკობრივი ჯგუფები და მათი საეციფიკა

ძირითადად, საქართველოს ბავშვთა სკოლამდელი დაწესებულებები ფუნქციონირებს 2 წლიდან 6 წლამდე ასაკის ბავშვებისთვის და კომპლექტდება ჯგუფებად, ასაკის გათვალისწინებით. (იხ. ცხრილი 1).

სკოლამდელი დაწესებულებები მოიცავს ორ საფეხურს: ბაგა და ბალი.

ბაგა არის სააღმზრდელო დაწესებულება, რომელიც ასრულებს ძირითადად 2- 3 წლის ასაკის ბავშვთა მოვლის, აღზრდისა და განათლების პროგრამას.

საბავშვო ბალი არის საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო დაწესებულება, სადაც ხდება მოვლა, აღზრდა და განათლება 3 წლიდან სასკოლო ასაკის მიღწევამდე (სკოლაში სწავლის დაწყებამდე).

აქედან გამომდინარე, **საბავშვო ბაგა-ბალი** არის საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო დაწესებულება, რომელიც ერთდროულად ასრულებს ბაგისა და საბავშვო ბალის პროგრამებს.

ბაგის უმცროსი ჯგუფი: 2-დან 3-წლამდე ასაკის ბავშვები.

ბალის უმცროსი ჯგუფი: 3-დან 4-წლამდე ასაკის ბავშვები.

საშუალო ჯგუფი: 4-დან 5-წლამდე ასაკის ბავშვები.

უფროსი ჯგუფი: 5-დან 6 წლამდე ასაკის ბავშვები.

განსაკუთრებულ შემთხვევებში, კერძოდ, მშობელთა მოთხოვნის, ბალის ადმინისტრაციის თანხმობის და შესაბამისი პირობების არსებობის შემთხვევაში, ზოგიერთ საბავშვო ბაგა-ბალში შეიძლება დამატებით შეიქმნას ბაგის ჩვილ ბავშვთა ჯგუფი 1-დან 2 წლამდე ასაკის ბავშვებისათვის.

ასეთ შემთხვევაში ჯგუფში ბავშვების რაოდენობა შეიძლება იყოს არაუმეტეს 9-სა და პედაგოგიური პერსონალის რაოდენობა - 3 (ანუ აღმზრდელი/აღსაზრდელის თანაფარდობაა 1/3).

მაგ., ქ. თბილისში განსაკუთრებულ შემთხვევებში, ადმინისტრაციის მოთხოვნისა და დამუშავებლის თანხმობის საფუძველზე, ბაგა-ბალში დამატებით შეიძლება ჩაირიცხონ ბაგის ჯგუფში: 1 წლის და 8 თვიდან 2 წლამდე ბავშვები (2009 წლის ქ. თბილისის მთავრობის დადგენილება, მუხლი 2. პუნქტი-3).

ქ. ქუთაისის ფილიალის ბაგის ჯგუფებში მიღებიან 1-დან 3 წლამდე ასაკის ბავშვები, ხოლო ბალის ჯგუფებში – 3-დან 6 წლამდე ასაკის ბავშვები (2010 წლის ქ. ქუთაისის ბაგა-ბალების გაერთიანების წედება. მუხლი 8, პუნქტი 8).

განსხვავებული სიტუაციაა ქ. ბათუმის საბავშვო ბალებში. აქ ბავშვების მიღება იწყება 3 წლიდან 6 წლამდე და ბალი მოიაზრება, როგორც სკოლამდელი სააღმზრდელო დაწესებულება (2011 წლის განკარგულება, მუხლი 3, პუნქტი 1.), ხოლო ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში პირიქით, ბავშვების მიღება ხდება 2-დან 5 წლამდე.

საბავშვო ბაგა-ბალის ჯგუფებში ბავშვთა რაოდენობას ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს იმისათვის, რომ მან ნორმალური და წარმატებული ფუნქციონირება შესძლოს. ბავშვების ასაკობრივი თავისებურებებიდან გამომდინარე, ჯგუფში ბავშვთა რაოდენობაც უნდა იცვლებოდეს; ანუ უმცროს ასაკობრივ ჯგუფში უფრო ნაკლები ბავშვი უნდა ჩაირიცხოს, ვიდრე საშუალო ჯგუფში და ა.შ.

ამ საკითხშიც განსხვავებული მიდგომები აქვთ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქსა თუ მუნიციპალიტეტში. მაგ., ქ. თბილისის მთავრობის ახალი, 2009 წლის დადგენილებით “ჯგუფებში ბავშვთა რაოდენობის მაქსიმალური ზღვარი განისაზღვრება შინაგანანესით, ბალის ფიზიკური გარემოსა და ადამიანური რესურსის გათვალისწინებით, ბალის ჯგუფში არაუმეტეს 35 ბავშვისა და ბაგის ჯგუფში არაუმეტეს 25 ბავშვისა”.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო ცენტრის წესდების მიხედვით, ბავშვების რაოდენობის განსაზღვრა მოხდა სოფლის და ქალაქის შესაბამისად, რაც ალბათ რეალურ სურათს ასახავს, გამომდინარე იქიდან, რომ სხვადასხვა მიზეზის გამო მოთხოვნილება სკოლამდელ განათლებაზე ქალაქში უფრო მაღალია, ვიდრე სოფლად. “სააღმზრდელო ჯგუფებში ბავშვთა მინიმალური რაოდენობა განისაზღვრება: სოფლად - 15 ბავშვი, დაბებსა და ქალაქში - 20 ბავშვი; მაქსიმალური რაოდენობა განისაზღვრება: სოფლად - 25, დაბებსა და ქალაქში - 30 ბავშვი.” (მუხლი 6, პუნქტი 8)

ქ. ბათუმში, საბავშვო ბალის ყველა სააღმზრდელო ჯგუფში, აღსაზრდელთა მაქსიმალური რაოდენობა განსაზღვრულია არაუმეტეს 30 აღსაზრდელისა, მიუხედავად ასაკისა.

ცხრილი 1. მოცემულია ნიმუში, თუ როგორ შეიძლება გადანაწილდეს ბავშვების რაოდენობა თითოეული ასაკობრივი ჯგუფისთვის და აღმზრდელი¹ / აღსაზრდელის სასურველი თანაფარდობა.

ცხრილი 1

ჯგუფები	ასაკი	აღსაზრდელი	აღმზრდელი
ბავა	2-დან 3 წლამდე	15	3
ბალის უმცროსი ჯგუფი	3-დან 4 წლამდე	24	3
საშუალო ჯგუფი	4-დან 5 წლამდე	27	3
უფროსი ჯგუფი	5-დან 6 წლამდე	30	3

ბავის ჯგუფი: აღმზრდელი²/აღსაზრდელის თანაფარდობა 1/5;
უმცროსი ჯგუფი: აღმზრდელი/აღსაზრდელის თანაფარდობა 1/8;
საშუალო ჯგუფი: აღმზრდელი/აღსაზრდელის თანაფარდობა 1/9;
უფროსი ჯგუფი: აღმზრდელი³/აღსაზრდელის თანაფარდობა 1/10.

შენიშვნა : განსხვავებული მდგომარეობაა:

- ა) მცირე ზომის ოთახების შემთხვევაში, მაგრამ თანაფარდობა ბავშვსა და პედაგოგიურ პერსონალს შორის დაცული უნდა იყოს ასაკობრივი ჯგუფის შესაბამისად. მაგ., თუ უფროს ასაკობრივ ჯგუფში აღმზრდელი/აღსაზრდელის თანაფარდობაა 1/10 და ფართობი ჯგუფში მხოლოდ 20 ბავშვის მიღების საშუალებას იძლევა მაშინ, შესაბამისად, აღმზრდელების (აღმზრდელი და მისი თანაშემწე) რაოდენობა 2 იქნება.
- ბ) იმ შემთხვევაში, თუ დაწესებულებას ფინანსური მდგომარეობა არ აძლევს საშუალებას, რომ ჯგუფში 3 აღმზრდელი (1 აღმზრდელი და 2 აღმზრდელის თანაშემწე) ჰყავდეს, მაშინ, სასურველია, ჯგუფში ბავშვების რაოდენობაც შესაბამისი იყოს. ანუ ორი პედაგოგიური პერსონალის შემთხვევაში, მაგ., ბავის ჯგუფში მხოლოდ 10 ბავშვი, უმცროს ჯგუფში კი – 16 და ა.შ. ჩაირიცხოს.
- გ) იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფში სსსმ ბავშვია, დაწესებულებას კი ფინანსური მდგომარეობა არ აძლევს საშუალებას აიყვანოს სპეციალური განათლების პედაგოგი, სასურველია, ჯგუფში გათვალისწინებულზე ნაკლები აღსაზრდელი იყოს, რათა აღმზრდელმა და მისმა თანაშემწემ ყურადღება ყველა აღსაზრდელს თანაბრად გაუნაწილონ.

საშტატო განრიგი

ქ. თბილისის მთავრობის დადგენილებით - “ქ. თბილისის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში რეფორმის განხორციელების შესახებ” (2009 წლის 31 აგვისტო), განისაზღვრა თბილისის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების მინიმალური საშტატო ნუსხა – 13 სხვადასხვა დასახელების პროფესია, რომელიც საბავშვო ბავა-ბალის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ორგანიზაციის ძირითად ბირთვს წარმოადგენს. მიუხედავად იმისა, რომ ისეთი სპეციალობები, როგორიცაა ფსიქოლოგი, ლოგოპედი, სპეციალური განათლების პედაგოგი არ არის წარმოდგენილი ამ ჩამონათვალში, თბილისის საბავშვო ბალის დირექტორებს უფლება აქვთ ქალაქის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმებით და ბალის ფინანსური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჭიროების შემთხვევაში, დაამატონ ეს შტატები.

1 ამ შემთხვევაში ტერმინი “აღმზრდელი” პედაგოგიური პერსონალის ადეკვატურია.

2 აღმზრდელი — იგულისხმება 1 აღმზრდელი და 2 თანაშემწე,

3 აღმზრდელი — იგულისხმება 1 აღმზრდელი და 1 თანაშემწე.

განსხვავებული მდგომარეობაა ქ. ქუთაისის შესაბამის დაწესებულებებში. “ქუთაისის საბავშვო ბაგა-ბალების გაერთიანების” ფილიალის (იგივე საბავშვო ბაგა-ბალი) შინაგანანესის მიხედვით, დაწესებულების ხელმძღვანელია “ფილიალის უფროსი” (იგივე დირექტორი), ასევე ჩამონათვალში მოცემულია მეთოდისტი, აღმზრდელი, აღმზრდელის თანაშემწე, მუსიკის მასწავლებელი, ფსიქოლოგი, ლოგოპედი, მნე, ექთანი, მზარეული, მრეცხავი, მუშა, მეზოვე, დარაჯი.

მსგავსი სურათია საქართველოს სხვა მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქებში, მცირედი ცვლილებებით.

ქვემოთ წარმოდგენილია საშტატო განრიგის სრული ნუსხა (ცხრილი 2), რომელიც საქართველოს სხვადასხვა მუნიციპალიტეტის და ქალაქის შესაბამისმა უწყებებმა შეიძლება გამოიყენონ როგორც ნიმუში, მათი წესდებისა და შინაგანანესის გათვალისწინებით.

ცხრილი 2

	თანამდებობა	საშტატო განაკვეთის რაოდენობა
1.	დირექტორი	1,0
2.	დირექტორის მოადგილე	1,0
3.	დირექტორის მოადგილე მეთოდურ დარგში	1,0
4.	აღმზრდელი	1,0
5.	აღმზრდელის თანაშემწე	1,0
6.	დირექტორის მოადგილე სამეურნეო დარგში (მნე)	1,0
7.	მუსიკის მასწავლებელი	0,5/1,0
8.	სამედიცინო პერსონალი (ექთანი)	1,0
9.	ბუღალტერი	1,0
10.	მზარეული	1,0
11.	მუშა	1,0
12.	დარაჯი/დაცვა	1,0
13.	დამლაგებელი	1,0
14.	ლოგოპედი	0,5/1,0
15.	სპეც. განათლების პედაგოგი	0,5/1,0
16.	ფსიქოლოგი	0,5/1,0
17.	ცეცხლფარეში (სეზონური)	0,5/1,0

1,0 (სრული) საშტატო განაკვეთი გულისხმობს 8 საათიან სამუშაო დღეს და შესაბამისად, 0,5 (ნახევარი) – 4 საათიან სამუშაო დღეს. 0,5/1,0 განაკვეთები დაწესებულების ხელმძღვანელობას არჩევანის საშუალებას აძლევს ამ სპეციალობებისთვის, ანუ გადაწყვეტილების მიღება ბაგა-ბალის სპეციფიკიდან და საჭიროებიდან გამომდინარე მოხდება.

სკოლამდებული აღზრდის დაცვის უზრუნველყოფის თანამშრომელთა სამუშაოს აღწერილობა

დირექტორი

- მოქმედებს ბალის სახელით და წარმოადგენს მას მესამე პირებთან ურთიერთობისას;
- განსაზღვრავს ბალის საკადრო პოლიტიკას, ამტკიცებს მის საშტატო განრიგს;
- ქმნის სათათბირო ორგანოს, რომელსაც დასამტკიცებლად წარუდგენს სკოლამდელი დაწესებულების წესდებას, ბიუჯეტსა და შინაგანაწესს;
- უზრუნველყოფს თანამშრომლების კვალიფიკაციის სისტემატურ ამაღლებას;
- უზრუნველყოფს საბავშვო ბალს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით, სათამაშოებით, წიგნებით და სხვა საჭირო მასალით;
- პასუხს აგებს საბავშვო ბაგა-ბალის გამართულად ფუნქციონირებაზე;
- პასუხს აგებს ფინანსური და მატერიალური სახსრების სწორ ხარჯვაზე, დამტკიცებული ხარჯთაღრიცხვისა და ფულადი სახსრების, მატერიალური ქონებისა და პროდუქტების ხარჯვის ანგარიშების სწორად წარმოებაზე;
- ადგენს საბავშვო ბალის მუშაობის წლიურ გეგმას და უზრუნველყოფს მის შესრულებას;
- აწარმოებს ბავშვების ჩარიცხვას, გადანაწილებას შესაბამის ასაკობრივ ჯგუფებში, გადაყვანას. იღებს ზომებს საბავშვო ბალის კონტინგენტის ასათვისებლად;
- ქმნის აუცილებელ პირობებს ბავშვების ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად;
- უზრუნველყოფს სანიტარულ-ჰიგიენური ნეების, ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებებისა და ბავშვების სიცოცხლის დაცვის სხვა პირობების შესრულებას;
- მონაწილეობს საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო პროგრამის შემუშავებაში, აკონტროლებს მის სრულყოფილად დანერგვას ჯგუფებში დასწრებით, პედაგოგიურ თათბირებზე ისმენს ანგარიშებს;
- პასუხს აგებს აღსაზრდელთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის, აგრეთვე კანონმდებლობით დადგენილი საყოფაცხოვრებო და სანიტარული პირობების დაცვაზე, კვების ორგანიზაციაზე;
- თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში გამოსცემს ბრძანებებს, რომლის შესრულება ყველასთვის სავალდებულოა;
- ხელმოწერით და ბეჭდით ამონებს თანამშრომლების სამუშაოზე მოსვლის და წასვლის აღრიცხვის ურნალს (ყოველი თვის ბოლოს);
- უზრუნველყოფს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების დაცვას, თანამშრომლის ღირსების პატივისცემას;
- ვალდებულია, პერიოდულად გააცნოს მშობლებს საბავშვო ბაგა-ბალში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებული ინფორმაცია.

დირექტორის მოადგილე

- ასრულებს დირექტორის მოვალეობას, თუ დირექტორს უფლებამოსილება დროებით შეუჩერდება (დროებითი შრომისუუნარობის ან სხვა საფუძვლის გამო);
- აგვარებს დირექტორთან ადმინისტრაციულ და სხვა ტექნიკურ საკითხებს;
- მონაწილეობს ახალი აღსაზრდელების მიღების პროცედურებში;
- აღრიცხავს საბავშვო ბაგა-ბალის თანამშრომელთა სავალდებულო გამოცხადებისა და წასვლის დროს ურნალში;
- აკონტროლებს საბავშვო ბაგა-ბალში ხელშეკრულების საფუძველზე მომუშავე თანამშრომელთა მუშაობის ხარისხს: დროული გამოცხადება და წასვლა და აღრიცხვა უურნალში, სამუშაო საათების მიზნობრივად გამოყენება.

საქმეთა მმართველი

საქმეთა მმართველს ევალება:

- დოკუმენტების (წერილების, განცხადებების, ბრძანებების, განკარგულებებისა და სხვა დოკუმენტების) სამუშაო ვერსიის მომზადება;
- მონაცემთა ელექტრონული ბაზის შექმნა და განახლება;

- გასული და შემოსული კორესპონდენციების რეგისტრაცია;
- საოფისე დოკუმენტების შექმნა, მონიტორინგი და არქივის წარმოება;
- ხელშეკრულებების რეგისტრაციის უზრუნველყოფა;
- შესვედრების ორგანიზება როგორც ორგანიზაციის შიგნით, ასევე მის გარეთ;
- მოთხოვნის შესაბამისად (კანონმდებლობის ფარგლებში), საჯარო ინფორმაციის გაცემის უზრუნველყოფა.
- თანამშრომლების, აღსაზრდელების პირადი საქმეების მოწესრიგება;
- ბაგა-ბალის ვებ-გვერდის მასალების მომზადება.

დირექტორის მოადგილე მეთოდურ დარგში

- ანგრიშვალდებულია დირექტორის წინაშე სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პროგრამის და პედაგოგიური პერსონალის მუშაობის საკითხებში;
- სისტემატურად ამონტებს პედაგოგიურ პერსონალს ჯგუფებში დასწრებით, აფასებს მათი მუშაობის ხარისხს და სთავაზობს შესაბამის რეკომენდაციებს;
- მუშაობს თითოეული ასაკობრივი ჯგუფის პედაგოგიურ პერსონალთან ერთად, განიხილავს და ადგენს სასწავლო-სააღმზრდელო პროგრამებს. გარკვეული პერიოდის შემდეგ კი უზრუნველყოფს ამ პროგრამის გაანალიზებას, შეფასებას; ყურადღებას ამახვილებს მის ნაკლსა თუ წარმატებულ მხარეებზე და საჭიროების შემთხვევაში, შეიმუშავებს ახალ სტრატეგიებს;
- ხელს უწყობს პედაგოგიური პერსონალის პროფესიული თვალსაწიერის გაზრდას, აცნობს ახალ, თანამედროვე მიღებებსა და მეთოდიკას;
- უზრუნველყოფს პედაგოგიური პერსონალის მომარაგებას ჯგუფებში მუშაობისთვის საჭირო თვალსაჩინოებით, წიგნებით, სათამაშოებით და სხვა საჭირო მასალით.
- ზრუნავს სასწავლო პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლებისთვის გარედან მოწვეული სპეციალისტების დახმარებით;
- უზრუნველყოფს დირექტორთან შეთანხმებით სხვადასხვა სახის ღონისძიების ორგანიზებას. (ზეიმები, პედაგოგთა კრებები, ექსკურსიები და სხვ.).

აღმზრდელი

- აგებს პასუხს თავისი ჯგუფის თითოეული ბავშვის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვაზე;
- ბავშვებთან მუშაობისას ხელმძღვანელობს “ადრეულ ასაკში სწავლისა და განვითარების სტანდარტებით”;
- მზრუნველობით და ყურადღებით ეკიდება თავისი ჯგუფის თითოეული ბავშვის ინტერესებსა და საჭიროებებს;
- მეთოდისტის უშუალო ხელმძღვანელობით და სასწავლო პროგრამაზე დაყრდნობით, შეიმუშავებს და განავითარებს ჯგუფის დღიურ განრიგს, გრძელვადიან სასწავლო გეგმას, რომელსაც გააცნობს საბავშვო ბალის დირექტორს სპეციალურ შეხვედრაზე;
- აღმზრდელის თანაშემწესთან ერთად შეიმუშავებს მოკლევადიან სასწავლო გეგმას და განახორციელებს მას განსაზღვრული მეთოდიკისა და მასალის გამოყენებით;
- ყოველთვიურად აბარებს ჩატარებული სამუშაოს შესახებ ანგარიშს საბავშვო ბალის დირექტორს და მის მოადგილეს მეთოდურ დარგში;
- მონაწილეობას იღებს საბავშვო ბალის პედაგოგიური თათბირების მუშაობაში;
- მუშაობს მშობლებთან ბავშვების აღზრდის საკითხებზე. საჭიროების შემთხვევაში დამატებით სთავაზობს აღმზრდელობით, შემეცნებით მასალას;
- ხელს უწყობს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე (სსსმ) აღსაზრდელებისთვის სასურველი გარემო-პირობების შექმნას;
- თვალსაზრის ადევნებს თავისი ჯგუფის ბავშვთა დასწრებას და აღრიცხავს სპეციალურ უურნალში;
- ასრულებს ბალის სამედიცინო პერსონალის მოთხოვნებს, რაც დაკავშირებულია ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვასა და განმტკიცებასთან;

- ყურადღებით აკვირდება ბავშვის მდგომარეობას დღის განმავლობაში და საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად, ფსიქოლოგს, ექთანს, ან მშობელს აწვდის ინფორმაციას;
- ვალდებულია ორგანიზებულად გადასცეს ბავშვები მის შემცვლელ აღმზრდელს;
- პასუხს აგებს ჯგუფის კუთვნილ სათამაშოებზე, სასწავლო მასალებზე, წიგნებზე და, საერთოდ, ჯგუფის მთელი ქონების დაცვა-შენახვაზე;

აღმზრდელის თანაშემნე

- აღმზრდელის მსგავსად, პირადად აგებს პასუხს თავისი ჯგუფის თითოეული ბავშვის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვაზე;
- მზრუნველობით და ყურადღებით ეკიდება თავისი ჯგუფის თითოეული ბავშვის ინტერესებსა და საჭიროებებს;
- მოვალეა, ზუსტად დაიცვას საერთო სანიტარული წესები და თითოეული ბავშვის პირადი ჰიგიენა;
- ვალდებულია, ზრუნავდეს საკუთარ კვალიფიკაციაზე, აქტიურად მონაწილეობდეს აღმზრდელებთან ერთად სასწავლო პროგრამის შედგენაში, სააღმზრდელო პროცესში, რათა საჭიროების შემთხვევაში შეეძლოს აღმზრდელის შეცვლა.
- მიაქვს საჭმელი ჯგუფებში და უნანილებს ბავშვებს, საჭიროების შემთხვევაში, ეხმარება კვების პროცესში;
- უზრუნველყოფს სისუფთავეს ჯგუფში და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე;
- მოვალეა, გამოიჩინოს გულისხმიერი მზრუნველობა ყველა ბავშვის მიმართ;
- ისევე, როგორც აღმზრდელი, პასუხს აგებს ჯგუფის კუთვნილ სათამაშოებზე, სამუშაო მასალაზე, წიგნებზე და, საერთოდ, ქონების დაცვა-შენახვაზე, მის სისუფთავესა და მოვლა-პატრონობაზე;

სპეციალური განათლების პედაგოგი

- სპეციალური განათლების პედაგოგს ევალება:
- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე (სსსმ) აღსაზრდელებთან უშუალო მუშაობა და მათი მონიტორინგი;
  - სპეციალური მექანიზმების შემუშავება სსსმ აღსაზრდელთა ჯგუფში ჩართულობის მიზნით;
  - დოკუმენტაციის წარმოება: აღსაზრდელის შეფასება განვითარების ყველა სფეროში და მათი ძლიერი და სუსტი მხარეების გამოყოფა;
  - გრძელვადიანი და მოკლევადიანი მიზნების დასახვა და ინტერვენციის დაგეგმარება;
  - აღსაზრდელისთვის უშუალო ან გაშუალებული ინსტრუქციების შემუშავება და დახმარების ფორმების განსაზღვრა კონკრეტული სასწავლო აქტივობის შესრულების პროცესში;
  - ინდივიდუალური სასწავლო პროგრამის შედგენა და განხორციელება ინტერდისციპლინურ გუნდთან ერთად;
  - ჯგუფის საერთო სასწავლო პროგრამის შემუშავებაში მონაწილეობის მიღება და აღსაზრდელთა ინდივიდუალური მიზნების მასთან შესაბამისობაში მოყვანა;
  - ინტენსიური თანამშრომლობა სსსმ აღსაზრდელის შესაბამის სპეციალისტებთან (პედიატრი, ნეიროფსიქოლოგი და სხვა) და მშობელთან რეკომენდაციებითა და კონსულტაციებით;
  - რეგულარული ანგარიშება და კონსულტაციები დირექციასთან.

ფსიქოლოგი

ეხმარება პედაგოგიურ პერსონალს ისეთი აქტუალური პრობლემების დაძლევაში, როგორიცაა:

- აღსაზრდელთა ბალთან ადაპტაციის პრობლემის დაძლევა;
- აღსაზრდელთა შორის კონფლიქტების მოგვარების სტრატეგიების შემუშავება;
- აღსაზრდელთა ქცევაზე დაკვირვებისა და ჩანაწერების წარმოების ტექნიკის შემუშავება;

- ალსაზრდელთა ჯგუფის არადირექტიული მეთოდებით მართვის გაცნობა აღმზრდელთათვის;
- ფსიქოლოგიური კონსულტაცია მშობლებისთვის და პედაგოგიური პერსონალისთვის კონკრეტულ ალსაზრდელთან დაკავშირებით (შეიძლება დირექტორიც მონაწილეობდეს);
- ფსიქოლოგი:
- აგროვებს და აღრიცხავს ინფორმაციას კონკრეტული ალსაზრდელის შესახებ – მასზე უშუალო დაკვირვებით, მშობლებთან და აღმზრდელებთან ინტერვიუს მეშვეობით, ალსაზრდელთა ნამუშევრების ნაკრების (პორტფოლიოს ანალიზის) მარტივი ფსიქო-დიაგნოსტიკური საშუალებებით;
- განსაზღვრავს სავარაუდო პრობლემათა სფეროს;
- დაადგენს, საჭიროებს თუ არა ალსაზრდელი დამატებით, ზუსტ დიაგნოსტირებას. აუცილებლობის შემთხვევაში, მიავლენს ალსაზრდელს შესაბამის სპეციალისტთან: ლოგოპედი, ნეიროფსიქოლოგი, პედიატრი, ფსიქოთერაპევტი და ა.შ. თუ მსგავსი ჩარევა საჭირო არ არის, პედაგოგებთან და მშობლებთან ერთად, სახავს იმ ღონისძიებათა გეგმას, რომელიც დაეხმარება ალსაზრდელს პრობლემების დაძლევაში;
- თვალყურს ადევნებს და აღრიცხავს, როგორ ხორციელდება მისი და პედაგოგების მიერ შემუშავებული გეგმა, რამდენად შედეგიანია იგი და შესაბამისად შეაქვს ცვლილებები;
- ეხმარება პედაგოგებს ზემოთ ხსენებული სპეციალისტების მიერ რეკომენდებული პროგრამის განხორციელებაში;
- მონაცილეობას იღებს მულტიდისციპლინური გუნდის მუშაობაში, რომელიც შეიმუშავებს და განახორციელებს აღმზრდა-განათლების ინდივიდუალურ გეგმას სსსმ ბავშვებისთვის;
- დირექტორთან შეთანხმებით, პერიოდულად აწყობს სემინარს ან სხვა სახის სამუშაო შეხვედრას მშობლებთან ან პედაგოგიურ პერსონალთან სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა აღმზრდა-განათლების საკითხებზე.

მუსიკის პედაგოგი

- უზრუნველყოფს ალსაზრდელების სწორ მუსიკალურ აღმზრდას;
- ასწავლის საბავშვო სიმღერებს, მუსიკალურ თამაშებსა და ცეკვას, კოსტიუმების გაფორმებას მუსიკალური თამაშებისთვის, გართობისა და დღესასწაულებისთვის;
- სისტემატურად მუშაობს საბავშვო ბალის აღმზრდელებთან, ეხმარება მათ სიმღერების შერჩევაში, შესწავლაში, საბავშვო დღესასწაულების მზადებასა და გაფორმებაში;
- კონსულტაციას უწევს მშობლებს ბავშვების მუსიკალური აღმზრდის საკითხებზე;
- მუშაობს იმ გეგმისა და სამუშაო საათების შესაბამისად, რომელიც შეთანხმებული აქვს საბავშვო ბალის დირექტორთან;
- უცხოური ენების პედაგოგებთან ერთად მუშაობს საბავშვო ბალის სტანდარტზემოთ პროგრამით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და ატარებს მუსიკალურ მეცადინეობას იმ პროგრამის მიხედვით, რომელსაც შეადგენენ ერთობლივად.

სამეურნეო ნაწილის გამგე

- მუშაობს საბავშვო ბალის დირექტორის უშუალო ხელმძღვანელობით;
- ანგარიშვალდებულია, დაგეგმოს და განახორციელოს შესყიდვები;
- ანგარიშვალდებულია, და პასუხს აგებს საბავშვო ბალის სამეურნეო ქონებისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შენახვა-დაცვაზე;
- ანგარიშვალდებულია აწარმოოს აღრიცხვიანობა, აგრეთვე დადგენილი წესის მიხედვით შეადგინოს და წარმოადგინოს სასაქონლო და ფულადი ანგარიშები მასზე მინდობილი მატერიალური ფასეულობების მოძრაობებისა და ნაშთების შესახებ;
- აღრიცხავს და აკონტროლებს ბაგა-ბალის საწყობებში (სამეურნეო, საკანცელარიო, კვების, თეთრეულის) არსებული მარაგების მოძრაობას და ყოველი თვის ბოლოს წარადგენს შესყიდვების აუცილებელ ნუსხას;
- ამონტებს შენობის, სადგომების, ტერიტორიისა და მოწყობილობის სანიტარულ მდგომარეობას;
- ორგანიზებას უწევს და პირადად ამონტებს ტექნიკური პერსონალის მუშაობას;

- მონაწილეობს მენიუს შედგენაში;
- პასუხს აგებს პროდუქტებით დროულად მომარაგების უზრუნველყოფაზე, საკვების ხარისხიან და დროულად დამზადებაზე, სამზარეულოსა და საკუჭნაოს სანიტარულ მდგომარეობაზე;
- აკონტროლებს და კოორდინაციას უწევს კერძო დაცვის სამსახურის მუშაობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

სამედიცინო პერსონალი (ექთანი)

- სამედიცინო პერსონალი ბალში აკონტროლებს ბავშვის ფიზიკური განვითარებისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობას. ამონტებს ბავშვებს და ატარებს პროფილაქტიკურ ღონისძიებებს;
- დახმარებას უწევს საბავშვო ბალში მოულოდნელად ავად გამხდარ ბავშვს. ცალკე გადაყავს, ატყობინებს მშობელს და ელოდება საბავშვო ბალიდან მის გაყვანას. ექთანს არ აქვს მედიკამენტოზური ჩარევის უფლება. იმ შემთხვევაში, თუ ამას აუცილებლობა მოითხოვს, უნდა გამოიძახოს სასწრაფო დახმარება;
- ამონტებს დღის რეჟიმის შესრულებას, ბავშვთა კვების ხარისხიანობას;
- მეთვალყურეობას უწევს საბავშვო ბალის ყველა სადგომის, განსაკუთრებით — სამზარეულოს, პროდუქტების შესანახი ადგილებისა და სველი წერტილების სანიტარულ მდგომარეობას;
- ამონტებს შენობებისა და ეზოს სანიტარულ მდგომარეობას, საბავშვო ბალის შენობაში ჰაერის განიავებას;
- საკვების მომზადებისას თვალყურს ადევნებს და კონტროლს უწევს სანიტარულ-ჰიგიენური წესების დაცვას;
- მონაწილეობას იღებს მენიუს შედგენაში;
- ანარმოებს თავისი მუშაობის აღრიცხვას, სისტემატურად აწვდის ცნობებს საბავშვო ბალის დირექტორს, აღმზრდელებსა და მშობლებს ბავშვების სამედიცინო გამოკვლევის შედეგებისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ;
- აუცილებლობის შემთხვევაში, სამედიცინო დახმარებას უწევს საბავშვო ბალის თანამშრომლებს და, შესაბამისად, აღრიცხვას მათთვის გამოყოფილ სპეციალურ ჟურნალში;
- ანარმოებს სამედიცინო დოკუმენტაციას როგორც აღსაზრდელების, ასევე თანამშრომლების შესახებ;
- თვალყურს ადევნებს უკვე გამზადებული საკვების გაცემას, თითოეულ ბავშვზე გათვალისწინებული ნორმების შესაბამისად;
- ვალდებულია, იცნობდეს კვების ნორმებს, ბავშვთა საკვების დამზადების ძირითად წესებს.

ბუღალტერი

- მუშაობს საბავშვო ბალის დირექტორის ხელმძღვანელობით;
- ანგარიშვალდებულია და პასუხს აგებს საბავშვო ბალის ფინანსური დოკუმენტაციის წარმოებაზე;
- ანარმოებს: მატერიალურ-ფინანსურ აღრიცხვას, ფულად, მატერიალურ, საპროდუქტო და სტატისტიკურ ანგარიშებას;
- ანარმოებს საბავშვო ბალის ქონების ინვენტარიზაციას სამეურნეო ნაწილის გამგესთან ერთად;
- მონაწილეობს მენიუს შედგენაში;
- მონაწილეობს შესყიდვების დაცვების პროცესში;
- სასწავლო წლის დასასრულს წარმოადგენს მომავალი წლის ბიუჯეტის სამუშაო ვერსიას.

ბალის მზარეული

- საბავშვო ბალის რეჟიმის შესაბამისად, უზრუნველყოფს საკვების თავის დროზე და ხარისხიან მომზადებას;
- ზუსტად, წონის მიხედვით, საწყობიდან იბარებს პროდუქტებს (მენიუს შესაბამისად) და პასუხისმგებელია მათ სათანადო ხარჯვაზე, აგრეთვე სამზარეულოს, მისი ჭურჭლისა და მთელი ინვენტარის სანიტარულ მდგომარეობაზე;

- უზრუნველყოფს პროდუქტების ჰიგიენურ დამუშავებას და მომზადებას;
- უზრუნველყოფს დამზადებული საკვების გაცემას ბავშვზე გათვალისწინებული ნორმის მიხედვით;
- ვალდებულია, იცოდეს კვების ნორმები, შეძლოს საკვების მომზადების პროცესში ვიტამინების შენარჩუნება და სხვა;
- ვალდებულია, მეტი ეფექტურობისთვის სწორად გაანაწილოს ფუნქციები (მნეს დახმარებით) სამზარეულოში მომუშავე სხვა თანამშრომლებს შორის.

მზარეულის თანაშემწე

საბავშვო ბალის მზარეულის თანაშემწე უფროსი მზარეულის ხელმძღვანელობით:

- ამუშავებს პროდუქტებს;
- მზარეულთან ერთად ამზადებს საკვებს;
- რეცხავს სამზარეულოს ჭურჭელს;
- ალაგებს სამზარეულოს;
- ეხმარება უფროს მზარეულს, საკვები გაანაწილოს ჯგუფებში ბავშვების რაოდენობის მიხედვით;
- ცვლის უფროს მზარეულს მისი არყოფნის დროს.

ცეცხლფარეში

- საბავშვო ბალის ცეცხლფარეში ვალდებულია, იცოდეს და შეასრულოს სანიტარული და ხანძარსაწინააღმდეგო წესები;
- ვალდებულია, იცოდეს ინსტრუქცია ბავშვთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ;
- ვალდებულია, იცოდეს ცეცხლსაქრობით სარგებლობა, სახანძრო ნაწილის ტელეფონი და მისამართი, საბავშვო ბალის დირექტორისა და სასწრაფო სამედიცინო დახმარების დაწესებულებათა ტელეფონები;
- ვალდებულია, დროულად გაათბოს საბავშვო ბაგა-ბალის შენობა;
- ვალდებულია, ეკონომიურად დახარჯოს საწვავი, აწარმოოს მისი ხარჯვის ზუსტი აღრიცხვა და უზრუნველყოს მარაგი;
- ვალდებულია, თვალყური ადევნოს გათბობის სისტემის მოწესრიგებულ მდგომარეობაში ყოფნას;
- საბავშვო ბალის დირექტორისა და სამეურნეო ნაწილის გამგის წინაშე აყენებს საკითხს გათბობის სისტემის გაწმენდის, დაზიანების ან მისი გადაკეთების, შეკეთების, მიმდინარე რემონტის, საზეინკლო სამუშაოების ჩატარების შესახებ;
- პასუხისმგებელია, საბავშვო ბალის ფუნქციონირების საათებში, ყველა ოთახში ნორმალური ტემპერატურის შენარჩუნებაზე.

ლოგოპედი

- საბავშვო ბალის ლოგოპედი სპეციალური მეთოდების გამოყენებით მუშაობს ალსაზრდელებთან, რათა გამოავლინოს და გამოასწოროს მეტყველების ნაკლოვანებები. სვამს დიაგნოზს და აუცილებლობის შემთხვევაში, ჩარიცხავს მას ლოგოპედიურ ჯგუფში;
- ევალება გრძელვადიანი გეგმის შედგენა ჯგუფებისთვის და ინდივიდუალური მუშაობისათვის;
- სამუშაო გეგმასა და საერთო მდგომარეობის შესახებ მუდმივად საქმის კურსში ამყოფებს საბავშვო ბალის დირექტორს და ყოველთვიურად აცნობს განეულ სამუშაოსა და მის შედეგებს;
- ვალდებულია, იმუშაოს მშობლებთან, აღმზრდელებთან და ფსიქოლოგთან ერთად კონკრეტული აღსაზრდელის საჭიროების შესაბამისად;
- ვალდებულია, უზრუნველყოს მეტყველების განვითარების შეფერხების მქონე ალსაზრდელთა ღრმა ლოგოპედიურ-ფსიქოლოგიური შემოწმება. ამისათვის უტარებს საუბრებს მშობლებს და ავსებს ბავშვის სამეტყველო ბარათებს;

- დიაგნოზის დაზუსტების მიზნით ვალდებულია, საჭიროების შემთხვევაში, ბავშვი გაგზავნოს ექიმ სპეციალისტებთან;
- პასუხისმგებელია დიაგნოზის სიზუსტეზე და გამოყენებული კორექციული მეთოდების აღეკვატურობაზე;
- ვალდებულია, სისტემატურად გაეცნოს თანამედროვე და უახლეს მონაცემებსა და მიღწევებს. მუდმივად იზრუნოს კვალიფიკაციის ამაღლებაზე;
- ვალდებულია, იზრუნოს ლოგოპედიური კაბინეტის კეთილმოწყობასა და მის შევსებაზე ახალი დიდაქტიკური მასალით.

საპავშვო პაგა-ბალის პერსონალთან დაკავშირებული მოთხოვნები (აუცილებელი პირობები)

1. ასაკი:

საბავშვო ბაგა-ბალის ნებისმიერი თანამშრომელი უნდა იყოს 18 წლის და ზევით.

2. წესები:

საბავშვო ბაგა-ბალის ნებისმიერი თანამშრომელი ვალდებულია:

- გაეცნოს და შეასრულოს ორგანიზაციის წესდება, შინაგანაწესი და მისი ნებისმიერი ცვლილება;
- იცოდეს თავისი უფლება-მოვალეობანი;
- დროულად გამოცხადდეს სამუშაოზე;
- ზუსტად, ყოველგვარი დარღვევის გარეშე, დაიცვას სამუშაო ხანგრძლივობა და ზედმიწევნით შეასრულოს დაკისრებული სამუშაო;
- დროულად, ზუსტად და გულმოდგინედ შეასრულოს ადმინისტრაციის განკარგულებანი და სხვა მნიშვნელოვანი წესები.

3. საბუთები და დოკუმენტაცია:

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში მომუშავე, როგორც პედაგოგიური, ასევე ტექნიკური პერსონალის პირად საქმეში უნდა ირიცხებოდეს შემდეგი საბუთები:

- a) CV (ავტობიოგრაფია);
- б) სკოლის დამთავრების მოწმობა (ატესტატი);
- გ) უმაღლესი ან საშუალო პროფესიული განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- გ) პირადობის მოწმობა (ასლი);
- დ) ცნობა ნასამართლეობის შესახებ;
- ე) ჯანმრთელობის ცნობა (ტუბერკულიოზზე შემოწმების ჩათვლით);
- ვ) პირველადი სამედიცინო დახმარების სერტიფიკატი (სასურველია);
- ზ) შრომის წიგნაკი;
- თ) განცხადება სამსახურში მიღების შესახებ.

საბავშვო ბაგა-ბალის დირექტორი

დირექტორის თანამდებობაზე შეიძლება დაინიშნოს უმაღლესი პედაგოგიური განათლების მქონე პირი, რომელსაც აქვს პედაგოგიური მუმაობის არანაკლებ 3 წლის სტაჟი, ორგანიზაციული საქმიანობის უნარ-ჩვევები და არ მიუღწევია 65 წლის ასაკისთვის.

აღმზრდელი

რეკომენდებულია პქონდეს:

- ა) უმაღლესი სასწავლებლის დამამთავრებელი დიპლომი, სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა პედაგოგიკის სპეციალობით,
ან
- ბ) საშუალო პროფესიული განათლების დამამთავრებელი დიპლომი, სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა პედაგოგიკის სპეციალობით და მინიმუმ 3 წლიანი სამუშაო გამოცდილება,
ან
- გ) უმაღლესი სასწავლებლის დამამთავრებელი დიპლომი, სხვა ნებისმიერი სპეციალობით და სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა პედაგოგიკაში სპეციალური კურსის დამამთავრებელი დიპლომი (ან სერტიფიკატი/მოწმობა).

შენიშვნა: პერსონალის პირადი საქმეების ძირითადი ნაწილი ინახება მათი სამსახურიდან წასვლის შემდეგ 5 წლის განმავლობაში.

საბავშვო ბაგა-ბალში აღსაზრდელთა მიღების პირობები

აღსაზრდელის საბავშვო ბაგა-ბალში მიღებისას აუცილებელია შემდეგი საბუთები:

- ბავშვის დაბადების მოწმობის დედანი და ნოტარიულად დამოწმებული ასლი;
- ბავშვის ჯანმრთელობის ცნობა, სადაც ასევე მოცემულია ინფორმაცია ასაკის შესაბამისად ჩატარებულ აცრებზე;
- მშობლის განცხადება მიღების თაობაზე;
- ორი ფოტოსურათი (3X4).

საბავშვო ბაგა-ბალში აღსაზრდელის მიღების შემთხვევაში:

1. დაწესებულებასა და მშობელს შორის ფორმდება ხელშეკრულება, რომელიც განსაზღვრავს მხარეთა უფლება-მოვალეობებს სტანდარტზემოთ სწავლებასთან დაკავშირებით (2 ეგზემპლარი).
(იხ. დანართი 1).
2. მშობელს შესავსებად და ხელმოსაწერად გადაეცემა სარეგისტრაციო ბარათი - ძირითადი მონაცემები აღსაზრდელზე და მის ოჯახზე. აქ მოცემულია შემდეგი პუნქტები:
  - აღსაზრდელის სახელი, გვარი, დაბადების დრო და ადგილი;
  - მშობლების სახელები, გვარები, მისამართი, სახლის, სამსახურის ტელეფონის ნომრები, ასევე მობილურის ნომრები;
იმ პირთა სახელები, გვარები და ტელეფონის ნომრები, რომლებიც უფლებამოსილები იქნებიან ბავშვის მოყვანა-წაყვანაზე გამონაკლის შემთხვევებში;
  - აღსაზრდელის პედიატრის სახელი, გვარი, მისამართი და ტელეფონის ნომერი;
  - მშობლის ხელმოწერა და თარიღი.
(იხ. დანართი 2)

შენიშვნა:

- ა) სარეგისტრაციო ბარათი უნდა განახლდეს ყოველი ახალი სასწავლო წლისთვის;
- ბ) სარეგისტრაციო ბარათის 1 ეგზემპლარი ინახება აღსაზრდელის პირად საქმეებში და მეორე ეგზემპლარი – აღმზრდელთან, რომლის ჯგუფშიც ირიცხება ბავშვი.

3. ფორმდება ნებართვის ფურცელი, სადაც მშობელი ხელმოწერით ადასტურებს, რომ საბავშვო ბაგა-ბალის ადმინისტრაციას აძლევს უფლებას აღსაზრდელის ბალის ტერიტორიიდან გაყვანის შესახებ - ექსკურსიების ან სხვა კულტურული ღონისძიებების შემთხვევაში (რის შესახებაც მშობელს წინასწარ ეცნობება).

4. ივსება კითხვარი – ინფორმაცია აღსაზრდელის ინდივიდუალური თავისებურებების შესახებ, რაც სასწავლო წლის დასაწყისში დამატებითი, დამხმარე ინფორმაცია იქნება აღმზრდელისთვის ბავშვის ადაპტირების პროცესში.

თუ აღსაზრდელის ჯანმრთელობის განსაკუთრებული მდგომარეობა მოითხოვს, სპეციალურ გრა-ფაში მშობელმა უნდა მიუთითოს ინფორმაცია ამასთან დაკავშირებით და შესაბამისი რეკომენდაციები (მითითებები), რომლებიც ექიმთან იქნება შეთანხმებული.

(კითხვარი ინახება აღმზრდელთან).

(იხ. დანართი 3).

რეგისტრირებულ აღსაზრდელთა პირადი საქმე ინახება ბავშვის მიერ საბავშვო ბაგა-ბალის დამთავრების შემდეგ 2 წლის განმავლობაში ბალის ადმინისტრაციის სხვა დოკუმენტაციასთან ერთად.

აღსაზრდელთა ჩარიცხვა

საბავშვო ბაგა-ბალში, აღსაზრდელთა რეგისტრაციის პროცესში, პრიორიტეტები ენიჭებათ:

1. ოჯახებს, რომლებიც ცხოვრობენ საბავშვო ბაგა-ბალის მიმდებარე ტერიტორიაზე;
2. ოჯახებს, რომლებიც არ ცხოვრობენ, მაგრამ მუშაობენ საბავშვო ბაგა-ბალის მიმდებარე ტერიტორიაზე;
3. საბავშვო ბაგა-ბალის პერსონალის შვილებს;
4. სოციალურად დაუცველ ოჯახებს (განსაზღვრული რაოდენობა).

საბავშვო ბაგა-ბალში ახალი სასწავლო წლისთვის აღსაზრდელთა რეგისტრაციის შესახებ ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს რეგისტრაციის პროცესის დაწყებამდე რამდენიმე თვით ადრე, სადაც მითითებული იქნება პირობები და ვადები (სასურველია, ეს იყოს ყველა ბალისთვის ერთი, საყოველთაოდ მიღებული თარიღი).

აღსაზრდელთა რეგისტრაცია უნდა განხორციელდეს სასწავლო წლის დასასრულს, საზაფხულო არდაფე-გების დაწყებამდე, ივნისის თვეში. შესაბამისად, ახალი ჯგუფების დაკომპლექტება ასაკის გათვალისწინებით მოხდება პარალელურ რეჟიმში.

აღსაზრდელთა მიღების შესახებ საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს დირექტორი.

ახალი ჯგუფების დაკომპლექტების შემდეგ, საბავშვო ბაგა-ბალის დირექტია ვალდებულია, გააგზავნოს მონაცემები ახლად მიღებულ აღსაზრდელთა რაოდენობისა და აღსაზრდელთა საერთო რაოდენობის შესახებ ზემდგომ ორგანოებში ახალი სასწავლო წლისათვის.

საბავშვო ბაგა-ბალის დირექტია ვალდებულია ახალი სასწავლო წლის დაწყებამდე საბავშვო ბაგა-ბალის ტერიტორიაზე, თვალსაჩინო ადგილას გამოაკრას ინფორმაცია ახლად დაკომპლექტებული ჯგუფების შესახებ, სადაც მოცემული იქნება თითოეული ბავშვის სახელი, გვარი და ასევე, შესაბამისად, თითოეული ჯგუფის პედაგოგური პერსონალის სახელი, გვარი.

ინკლუზია

თითოეული სკოლამდელი დაწესებულება ვალდებულია, ხელი შეუწყოს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე (სსსმ) ბავშვების საბავშვო ბალში ინტეგრაციას. ამისთვის, პირველ რიგში, საბავშვო ბალს უნდა ჰყავდეს შესაბამისი სპეციალისტები, მაგ., ფსიქოლოგი, ლოგოპედი და, რაც მთავარია, სპე-

ციალური განათლების პედაგოგი ან მისი ფინანსური მდგომარეობა უნდა აძლევდეს იმის საშუალებას, რომ ეს სპეციალისტები აიყვანოს. გარდა ამისა, ბალის ადმინისტრაციამ უნდა შესძლოს შექმნას ბავშვის-თვის კომეტორტული ფიზიკური გარემო.

საბავშვო ბალში აღსაზრდელთა რეგისტრაციისას სსმ ბავშვებს თანაბარი უფლებები ენიჭებათ. ზემოთ ჩამოთვლილი საბუთების გარდა, ბავშვის ოჯახი ვალდებულია, წარადგინოს შესაბამისი სპეციალისტის მიერ დაწერილი დიაგნოზი, რეკომენდაციები და მითითებები აღმზრდელისთვის, სპეციალური განათლების პედაგოგისთვის.

ბავშვის სასწავლო პროგრამაში სრულად ჩართულობის მიზნით, მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში სპეც. განათლების პედაგოგი, აღმზრდელი, ოჯახი და ბავშვის შესაბამისი სპეციალისტი მუშაობენ როგორც ერთი გუნდი. ისინი ცდილობენ, რაც შეიძლება შემოქმედებითად მიუდგნენ პროგრამას, საჭიროების შემთხვევაში ხდება პროგრამის ადაპტაციაც, რათა ის ადვილად მიღწევადი იყოს ბავშვისთვის. პროცესი დაახლოებით ასეთია: აღმზრდელი მუშაობს გეგმით გათვალისწინებულ აქტივობებზე და პარალელურად მას ადაპტაციას უკეთებს სსმ ბავშვისთვის. აღმზრდელის თანაშემწე მუშაობს აღმზრდელთან ერთად და ეხმარება ბავშვს, რომ იყოს შეძლებისდაგვარად ჩართული და თანაც დამოუკიდებელი. სპეც. განათლების პედაგოგი ეხმარება პედაგოგიურ პერსონალს, სწორად განსაზღვრონ სსმ ბავშვთან მიდგომის გზები და ხერხები. იგი ასევე ეხმარება ბავშვს, განავითაროს ის კონკრეტული უნარები და ჩვევები, რაც მას ჯგუფში სრულფასოვანი ფუნქციონირებისთვის დაეხმარება. საჭიროების შემთხვევაში, სხვა დარგის სპეციალისტებისგანაც ხდება დამატებით რჩევების და კონსულტაციების მიღება. ამასთან ერთად, ოჯახიც ბავშვთან მომზადე ყველა პირს უზიარებს ინფორმაციას მათი შვილის პროგრესის და/ან მოთხოვნილებების შესახებ.

სპეციალისტების გუნდის გარდა ძალიან მნიშვნელოვანია ადეკვატური ფიზიკური გარემოს შექმნა ან უბრალოდ მოდიფიცირება. მაგ.: პანდუსები - ეტლისთვის, განსხვავებული ფორმის მქონე ავეჯი, სპეციალური სათამაშოები და სხვა ადაპტური მოწყობილობა.

სსმ ბავშვები, რომლებიც ჩართული არიან საბავშვო ბაგა-ბალის ყოველდღიურ ცხოვრებაში, მნიშვნელოვან ცხოვრებისეულ გამოცდილებას იძენენ. მათი საკომუნიკაციო უნარები უმჯობესდება, სოციალურ-ემოციურ განვითარებაში პროგრესი შეინიშნება, რაც თანატოლებთან, გარე სამყაროსთან ურთიერთობებს უწყობს ხელს.

აღსაზრდელის ჯანრობები და დაცულობა (უსაფრთხოება)

დისციპლინა

საბავშვო ბაგა-ბალის ნებისმიერ თანამშრომელს, პირველ რიგში პედაგოგიურ პერსონალს, არ აქვს უფლება:

- სიტყვიერად დაამციროს, შეურაცხყოს აღსაზრდელი ან მისი ოჯახის წევრი;
- დასაჯოს ან დაამციროს აღსაზრდელი უნებლიერ შარდვის (ან სხვა მსგავს) შემთხვევაში;
- დაემუქროს აღსაზრდელს ფიზიკური დასჯით;
- დაარტყას, წაარტყას, შეაჯანჯღაროს, უხეშად შეეხოს, გამოიყენოს ჯოხი ან სხვა რაიმე საგანი;
- იხმაროს უხეში, სალანდღავი სიტყვები აღსაზრდელის მიმართ ან აღსაზრდელის თანდასწრებით;
- დაუყვიროს;
- შეაშინოს;
- ჩაკეტოს სხვა ოთახში;
- დააძალოს დაძინება;
- დააძალოს ჭამა ან დალევა;
- დასაჯოს იმის გამო, რომ არ ჭამს ან არ სვამს;
- აუკრძალოს აღსაზრდელს ჭამა-სმა დასჯის მიზნით.

საბავშვო ბაგა-ბალის დირექტორი ვალდებულია, დისციპლინასთან დაკავშირებული ყველა წესი გააცნოს თითოეულ თანამშრომელს და უზრუნველყოს მათი ზუსტად შესრულება.

იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი ფაქტი მაინც დაფიქსირდა, ადმინისტრაცია ვალდებულია, გააფორმოს ოქმი მოწყობილობა ერთად და ამის საფუძველზე უფლებამოსილია, თანამშრომელი გაათავისუფლოს სამსახურიდან დამატებითი გაფრთხილების გარეშე.

ალსაზრდელის დაცულობა

საბავშვო ბაგა-ბალის დირექცია ვალდებულია, უზრუნველყოს:

1. პედაგოგიური პერსონალის ყურადღება ბალის ალსაზრდელის ინდივიდუალური საჭიროებების მიმართ;
2. პედაგოგიური პერსონალის მიერ მზრუნველობის გამოჩენა ალსაზრდელის მიმართ დღის განმავლობაში. იქვე გათვალისწინებული უნდა იყოს ალსაზრდელის ასაკი, ფიზიკური თუ გონიერობის შესაძლებლობები.

შენიშვნა: ინფორმაცია ალსაზრდელის ინდივიდუალური საჭიროებების შესახებ მითითებულია სპეციალურ კითხვარში მშობლის მიერ.

მშობლის უფლებები

ალსაზრდელის მშობელი უფლებამოსილია, დაათვალიეროს საბავშვო ბაგა-ბალის შენობა და ტერიტორია (მხოლოდ სამუშაო საათებში);

ალსაზრდელის მშობელი უფლებამოსილია, წინასწარი გაფრთხილების გარეშე შევიდეს, დაესწროს და დაკავირდეს იმ ჯგუფის საქმიანობას (ან მუშაობას), სადაც მისი შვილი იმყოფება დღის განმავლობაში;

ალსაზრდელის მშობელი უფლებამოსილია, იცოდეს მისი შვილის ჯგუფის დღიური განრიგი და ყოველ-დღიური სასწავლო პროგრამა;

ალსაზრდელის მშობელი უფლებამოსილია, გამოთქვას შენიშვნა, საყვედური წერილობითი ფორმით საბავშვო ბაგა-ბალის შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით:

- შენობის სანიტარულ-ჰიგიენურ მდგომარეობა;
- სასწავლო პროგრამა;
- სასწავლო პერსონალის კვალიფიკაცია;
- დისკიპლინა.

ნაკლოვანების აღმოჩენის შემთხვევაში ტარდება შემდეგი ღონისძიებები:

I ეტაპი: საკითხი განიხილება იმ პირთან, ვისაც მოვალეობიდან გამომდინარე ეს პირდაპირ ეხება (პედაგოგი, დირექტორი და ა.შ.)

II ეტაპი: იმ შემთხვევაში, თუ სასურველი შედეგი ვერ მიიღწევა, საკითხი განიხილება ზემდგომ პირთან (მაგ. პედაგოგთან, პრობლემის შემთხვევაში - დირექტორთან).

III ეტაპი: იმ შემთხვევაში, თუ პრობლემა კვლავ ვერ დარეგულირდა, მშობელი უფლებამოსილია, წერილობით მიმართოს ისეთ ზემდგომ ორგანოს, როგორიცაა ქალაქის (რაიონის) მუნიციპალიტეტის შესაბამისი სამსახური.

- ალსაზრდელის მშობელი არ არის უფლებამოსილი, მოითხოვოს მისი შვილის განსაკუთრებულ (პრივილეგირებულ) პირობებში ჩაყენება. მაგ., გადაჭარბებული ყურადღება, მოვლა-ზრუნვა. გამონაკლისი დაიშვება მხოლოდ სსსმ ბავშვებისთვის, მათი მდგომარეობიდან გამომდინარე.
- ალსაზრდელის მშობელი არ არის უფლებამოსილი, განსაზღვროს ან მოითხოვოს კონკრეტულ ჯგუფში ან პედაგოგიურ პერსონალთან მისი შვილის მოხვედრა.

მშობლის ვალდებულებები

მშობლი ვალდებულია:

- დაემორჩილოს საბავშვო ბაგა-ბალის მიერ დადგენილ წესებს;
- სრული ინფორმაცია მიაწოდოს საბავშვო ბაგა-ბალის ადმინისტრაციას მისი შვილის ჯანმრთელობის შესახებ;
- ნებისმიერი სახის პრეტენზია საბავშვო ბაგა-ბალის ადმინისტრაციას წარუდგინოს წერილობითი ფორმით;
- აღსაზრდელი მოიყვანოს საბავშვო ბაგა-ბალში დროულად, ბაგის ადმინისტრაციის მიერ განსაზღვრული დროის შუალედში;
- აღსაზრდელი მიიყვანოს აღმზრდელთან და ჩაბაროს მას პირადად;
- დაუყოვნებლივ, 1 საათის განმავლობაში (რათა დროულად მიიღოს სამედიცინო დახმარება გართულების თავიდან ასაცილებლად), გაიყვანოს აღსაზრდელი საბავშვო ბალიდან მისი ავადმყოფობის იდენტიფიცირების შემთხვევაში. ინკუბაციის პერიოდია მინიმუმ 24 საათი.

აღსაზრდელის გაყვანა

დირექტორი ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ ბაგის პედაგოგიურმა პერსონალმა აღსაზრდელის ბალიდან წაყვანის უფლება მხოლოდ მშობელს ან სარეგისტრაციო ბარათზე აღნიშნულ პიროვნებას მისცეს;

იმ განსაკუთრებულ (გამონაკლის) შემთხვევებში, როცა ზემოთ ჩამოთვლილ პირთაგან ვერც ერთი ვერ ახერხებს ბალში მოსვლას, ბავშვის წაყვანის უფლება მიეცემა გარეშე პირს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მშობელი დარეკავს და გააფრთხილებს პედაგოგიურ პერსონალს ამ პიროვნების შესახებ. ამის გარდა, პედაგოგი ვალდებულია, შეამოწმოს იმ პიროვნების პირადობის მოწმობა და ჩაინიროს მისი სახელი, გვარი, პირადობის მოწმობის ნომერი და მხოლოდ ამის შემდეგ გაატანოს ბავშვი.

აღსაზრდელის საბავშვო ბაგა-ბალიდან წაყვანისას მშობლის დაგვიანების შემთხვევა (თუ ინტენსიური ხასიათი არ აქვს) საპატიოდ ჩაითვლება; ხოლო ინტენსიური დაგვიანების დროს საბავშვო ბალის ადმინისტრაციას სრული უფლება აქვს მშობელი:

1. გააფრთხილოს;
2. ხელწერილი დააწერინოს;
3. დააკისროს ფულადი ჯარიმა იმ პედაგოგის სასარგებლოდ, რომელსაც დამატებით უნევს მუშაობა.

შენიშვნა: სასურველია, ყველა ეს საკითხი თავიდანვე ჩაიდოს და დეტალურად გაიწეროს შინაგანაწესში და სკოლამდელი აღზრდის მომსახურების ხელშეკრულებაში, რათა მშობლები დროულად იყვნენ ინფორმირებულნი.

საგავავო ბაგა-ბალის პროგრამული მოთხოვნები

დღის განრიგი:

თითოეული ჯგუფის პედაგოგიურმა პერსონალმა გუნდური მუშაობის საფუძველზე უნდა შეიმუშაოს, გამოაკრას და შესაბამისად, განახორციელოს ჯგუფთან ჩასატარებელი აქტივობები, რაც ხელს შეუწყობს:

- თითოეული ბავშვის ემოციურ, სოციალურ, ინტელექტუალურ და ფიზიკურ განვითარებას;
- თითოეული ბავშვის განვითარებას ასაკის, საჭიროების და შესაძლებლობების შესაბამისად;
- როგორც ინდივიდუალური, ასევე ჯგუფური საქმიანობის შესაძლებლობებს;
- ბალანსს აქტიურ და წყნარ დროის მონაკვეთებს შორის;
- ეზოში / სათამაშო მოედანზე თამაშს დილის და საღამოს საათებში.

სასწავლო პროგრამა

თითოეული ჯგუფის პედაგოგიურმა პერსონალმა გუნდური მუშაობის საფუძველზე უნდა შეიმუშაოს, შეათანხმოს დირექციასთან, გამოაკრას და შესაბამისი ფორმით განახორციელოს სასწავლო გეგმა, რომელიც პერიოდულად იცვლება. გეგმა შეიძლება იყოს 2, 3 ან 4-კვირიანი -- განისაზღვრება ინდივიდუალურად კონკრეტული თემატიკიდან გამომდინარე.

სასწავლო გეგმა რეკომენდებულია დაფუძნებული იყოს ადრეულ ასაკში სწავლისა და განვითარების სტანდარტებზე, რაც გულისხმობს ბავშვის განვითარების შემდეგ სფეროებს:

- ჯანმრთელობა და ფიზიკური განვითარება;
- სოციალურ-ემოციური განვითარება;
- მეტყველების განვითარება;
- შემეცნებითი განვითარება და ზოგადი ცოდნა;
- სწავლისადმი მიღებობა.

სასურველია, აღსაზრდელებთან მუშაობისას პედაგოგიურმა კოლექტივმა ხელი შეუწყოს შემდეგი უნარების განვითარებას:

- ინდივიდუალურობა;
- დამოუკიდებლობა;
- ინიციატივის გამოჩენა;
- კრიტიკული აზროვნება;
- არჩევანის გაკეთება;
- გადაწყვეტილების მიღება;
- შეკითხვის მოფიქრება და დასმა;
- პატივისცემა განსხვავებულობის მიმართ და სხვა.

სათამაშო, სასწავლო და სამუშაო მასალა

საბავშვო ბაგა-ბალის დირექცია ვალდებულია, უზრუნველყოს თითოეული ჯგუფი საკმარისი რაოდენობის და სხვადასხვა ნაირსახობის სათამაშოთ, სამუშაო მასალით. ეს კი განისაზღვრება ჯგუფში ბავშვების რაოდენობით, ასაკით და განვითარების დონით.

ჯგუფში არსებულმა სათამაშოებმა, სხვადასხვა სასწავლო მასალამ უნდა უზრუნველყოს:

- შემოქმედებითი და დრამატული (როლური) თამაში;
- სოციალიზაცია;
- კოგნიტური თამაშები;
- კვლევა-ექსპერიმენტირება ბუნებისმეტყველებაში, ხელოვნებაში, კერძოდ, კი, ისეთ დარგებში, როგორიცაა მუსიკა, ცეკვა, ხატვა-ძერწვა და სხვ.
- აქტიური (მოძრავი) თამაშები;
- ინდივიდუალური მიზნების(სურვილების) განხორციელების შესაძლებლობა.

ყოველივე ამან ხელი უნდა შეუწყოს ბავშვის კოგნიტურ, სოციალურ-ემოციურ, მსხვილი და ნატიფი მოტორიკის განვითარებას.

ჯგუფის პედაგოგიური პერსონალი ვალდებულია იცოდეს:

- თითოეული სათამაშოს დანიშნულება/ფუნქცია და ის, თუ რის განვითარებას უწყობს ხელს და რამდენად შეეფერება მოცემულ ასაკობრივ ჯგუფს.
- თითოეული სათამაშო, სამუშაო მასალა განლაგებული უნდა იყოს ბავშვისთვის ხელმისაწვდომ ადგილზე.
- თითოეული სათამაშო, სამუშაო მასალა, უნდა ასრულებდეს თავის ფუნქციას, უნდა იყოს კარგ მდგომარეობაში, სუფთა, არატოქსიკური და არ უნდა ჰქონდეს ადვილად მოსაძრობი პატარა ნაწილები, რაც ბაგის და უმცროსი ჯგუფის ბავშვების სიცოცხლისათვის საშიში იქნება.

სპოლამდები აღზრდის მომსახურების ხელშეკრულება

(კონტრაქტი)

(ნიმუში)

თარიღი

1. მხარეები

- 1.1. წინამდებარე ხელშეკრულების მხარეებს წარმოადგენენ: ერთი მხრივ, არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი - საბავშვო ბაგა-ბალი, (მისამართი) წარმოდგენილი მისი დირექტორის - (სახელი, გვარი) სახით, შემდგომში წოდებული “შემსრულებლად” და მეორე მხრივ, ფიზიკური პირი, აღსაზრდელის მშობელი ----- მცხ. ქ.თბილისი ----- შემდგომში წოდებული “დამკვეთად”.

2. ხელშეკრულების საგანი

- 2.1. ამ ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში, შემსრულებელი მოქმედებს რა საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების და ქ. თბილისის მთავრობის 2007 წლის 24 იანვრის 023455 დადგენილებით დამტკიცებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი - საბავშვო ბაგა-ბალის წესდების და შინაგანანესის ფარგლებში იღებს ----- შვილს ----- აღსაზრდელად საბავშვო ბაგა-ბალში; ხოლო დამკვეთი თანახმაა გადასცეს ბავშვი აღსაზრდელად დაწესებულების ადმინისტრაციას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ სამუშაო დღეებში.

3. ზოგადი დებულებები

- 3.1. წინამდებარე ხელშეკრულება არეგულირებს დამკვეთსა და შემსრულებელს შორის საბავშვო ბაგა-ბალის აღსაზრდელის სასარგებლოდ განსახორციელებელ ურთიერთობებს, რომელიც უზრუნველყოფს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სტანდარტების ფარგლებში ბავშვისათვის აუცილებელი ცოდნისა და ქცევის ნორმების შეძენას, მის მზადყოფნას სკოლაში სწავლისა და ყოველდღიური ცხოვრებისათვის.
- 3.2. ხელშეკრულების მხარეების უფლებები და მოვალეობები რეგულირდება წინამდებარე ხელშეკრულებით, საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით, არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი საბავშვო ბაგა-ბალის წესდებით, შინაგანანესით.

4. ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდი და ძალაში შესვლის პირობები.

- 4.1. წინამდებარე ხელშეკრულება ძალაში შედის მხარეთა მიერ მისი ხელმოწერის დღიდან და ძალაშია -----.

5. მხარეთა უფლება - მოვალეობანი

- 5.1. შემსრულებელი იღებს ვალდებულებას, წინამდებარე ხელშეკრულების ფარგლებში იზრუნოს აღსაზრდელის გონიეროვა, ფიზიკურ, ზნეობრივ, ესთეტიკურ, სოციალურ და ემოციურ განვითარებაზე; მისთვის საზოგადოებაში ადაპტაციის უნარ-ჩვევების შეძენაზე; უზრუნველყოს აღსაზრდელი ასაკისა და ინდივიდუალური შესაძლებლობების შესაბამისი ცოდნით;
- 5.3. აღსაზრდელის შემოქმედებითი შესაძლებლობებისა და ინტერესების განვითარების მიზნით შეუქმნას შესაბამისი პირობები და ხელი შეუწყოს აღსაზრდელის შემოქმედებითი ინტერესების განვითარებას.
- 5.2. ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში შემსრულებელი იღებს ვალდებულებას, უზრუნველყოს აღ-

საზრდელი ნორმალური (3-ჯერადი) კვებით და სტანდარტების შესაბამისი გარემოთი.

- 5.3. შემსრულებელი მოვალეა ჯეროვნად, დროულად, ხარისხიანად და კეთილსინდისიერად შეასრულოს ამ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მომსახურება;
- 5.4. განხორციელებული ქმედების შესახებ დამკვეთის მოთხოვნისთანავე გასცეს ინფორმაცია ხელ-შეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესრულების შესახებ;
- 5.5. მოითხოვოს დამკვეთისაგან წინამდებარე ხელშეკრულებით ნაკისრი მოვალეობების შესრულება;
- 5.6. სტანდარტს ზემოთ სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში დროულად მიიღოს ანაზღაურება და ისარგებლოს კანონით დადგენილი სხვა უფლებებით.

6. დამკვეთი

- 6.1. დამკვეთი ვალდებულია, დაიცვას ხელშეკრულების პირობები და შინაგანანესი; უზრუნველყოს აღ-საზრდელის დროული, (აქუნდა ჩაინტეროს დილის ის მონაკვეთი, რაც ბადისთვის არის მნიშვნელოვანი) მიყვანა საბავშვო ბაგა-ბალში;
- 6.2. სტანდარტს ზემოთ სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელების შემთხვევაში დროულად გადაიხადოს ფასიანი მომსახურებისათვის გათვალისწინებული თანხა;
- 6.3. დროულად მიაწოდოს დასაქმებულს ნებისმიერი სახის ინფორმაცია, რაც საჭიროა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებისათვის;
- 6.4. აღსაზრდელისათვის ნორმალური პირობების შექმნის ხელშეწყობისათვის ხელი არ შეუშალოს შემსრულებელს ხელშეკრულებით ნაკისრი მოვალეობის შესრულებაში.

7. მომსახურების სახეები

- 7.1. არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის საბავშვო ბაგა-ბალის წესდების საფუძველზე საბავშვო ბაგა-ბალის დაფინანსების წყაროა ადგილობრივი ბიუჯეტი, რომელიც უზრუნველყოფს სკოლამდელ აღზრდას სახელმწიფოს მიერ დადგენილი სტანდარტების ფარგლებში.
აღნიშნული მომსახურება შემკვეთისათვის უფასოა.
- 7.2. სტანდარტს ზემოთ სააღმზრდელო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში მომსახურება ფასიანია.
- 7.3. სტანდარტს ზემოთ სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს აღსაზრდელის ასაკისა და ინდივიდუალური შესაძლებლობების გათვალისწინებით:
(აქ ჩაინტერება ის წრეები, რასაც დაწესებულება შემკვეთს სთავაზობს. ასევე მათი საათობრივი რაო-დენობა და ღირებულება).
- 7.4. დამკვეთს უფლება აქვს ისარგებლოს სტანდარტს ზემოს სააღმზრდელო-საგანმანათლებლო პრო-გრამით.

8. ანაზღაურება და ანგარიშსნორების ფორმა

- 8.1. ხელშეკრულების 7.3. მუხლში აღნიშნული მომსახურების შესრულებისათვის დამკვეთი შემსრულებელს ყოველთვიურად, ყოველი თვის -- რიცხვამდე, წინსწრებით გადაუხდის ----- ლარს;
- 8.2. ანგარიშსნორება წარმოებს უნაღდო ანგარიშსნორების ფორმით შემსრულებლის ანგარიშზე.

ანგარიშის ნომერი; ბანკის დასახელება.

9. ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის საფუძვლები

9.1. ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველია:

- 9.1.1. მხარეთა შეთანხმება;
- 9.1.2. წინამდებარე ხელშეკრულების 4.1 მუხლში მითითებული ვადის გასვლა;
- 9.1.3. კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლები.
- 9.2. თითოეული მხარე უფლებამოსილია, ცალმხრივად შეწყვიტოს ხელშეკრულების მოქმედება მე-4.1. მუხლში აღნიშნულ ვადაზე ადრე, რის შესახებაც ხელშეკრულების შემწყვეტმა მხარემ წერილობით უნდა შეატყობინოს მეორე მხარეს 30 კალენდარული დღით ადრე.
- 9.3. ხელშეკრულება ვადამდე დამკვეთის ინიციატივით წყდება, თუ:
  - ა) შემსრულებელი ვერ ასრულებს დაკისრებულ მოვალეობებს;
  - ბ) არღვევს საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობას, არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის საბავშვო ბაგა-ბალის წესდებასა და შინაგანანეს.
- 9.4. თუ მომსახურების ხელშეკრულების მოშლის ინიციატორი შემსრულებელია, იგი ვალდებულია დამკვეთი არანაკლებ 30 კალენდარული დღით ადრე წერილობითი შეტყობინებით გააფრთხილოს აღნიშნული ხელშეკრულების მოშლის შესახებ.

10. დავების გადაწყვეტა

- 10.1 წინამდებარე ხელშეკრულების მხარეები გამოიყენებენ ყველანაირ საშუალებას, რათა მათ შორის წარმოქმნილი სადავო საკითხები გადაწყდეს ურთიერთშეთანხმების გზით.
- 10.2 მხარეთა შორის შეთანხმების მიუღწევლობის შემთხვევაში დავა გადაწყდება სასამართლო გზით.

11. დასკვნითი დებულებები

- 11.1. წინამდებარე ხელშეკრულება გაფორმებულია ქართულ ენაზე ორი თანაბარი იურიდიული ძალის მქონე ეგზემპლარად, რომელიც ინახება ხელმომწერ მხარეებთან.
- 11.2. ცვლილებები და დამატებები წინამდებარე ხელშეკრულებაში მხარეთა მიერ უნდა გაფორმდეს წერილობით და მხარეთა ხელმოწერით.
- 11.3 ხელმოწერებით მხარეები ადასტურებენ თანხმობას წინამდებარე ხელშეკრულების შინაარსზე.

12. მხარეთა ხელმოწერები და რეკვიზიტები.

- 12.1. შემსრულებელი
არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული
პირი - - საბავშვო ბაგა-ბალი

დირექტორი – სახელი, გვარი
(ხელმოწერა)

- 12.2. დამკვეთი - სახელი, გვარი,
(მშობლის ხელმოწერა)
პირადობის მოწმობის ნომერი -
მისამართი -

**სარეგისტრაციო ბარათი
(ნიმუში)**

ბავშვის სახელი, გვარი -----

დაბადების თარიღი -----

მშობლები: სახელი, გვარი, სამსახური, ტელეფონის ნომერი

დედა -----

მამა -----

მისამართი, ტელეფონის ნომერი -----

გთხოვთ, მიუთითოთ (მშობლების გარდა) იმ პირების სახელები, გვარები და ტელეფონის ნომრები, რომელიც უფლებამოსილი იქნებიან ბავშვის საბავშვო ბაღში მოყვანასა და წაყვანაზე.

გმოგლის პითავარი
(ნიმუში)

ძვირფასო მშობლებო!

გთხოვთ, შეავსოთ ქვემოთ მოცემული ფორმა, რომელიც დაგვეხმარება უკეთ გავიცნოთ თქვენი შვილი. აღნიშნული ინფორმაცია დაეხმარება აღმზრდელებს გაითვალისწინონ აღსაზრდელის ინდივიდუალური თავისებურებები და ინტერესები.

აღსაზრდელის სახელი და გვარი: -----

დაბადების თარიღი: -----

ჩემს შვილს კარგად ეხერხება, შეუძლია -----

უყურებს თუ არა თქვენი შვილი ტელევიზორს და დღეში რამდენ საათს? -----

ჩემი შვილის საყვარელი გადაცემა -----

ჩემი შვილის საყვარელი საკვები -----

ჩემი შვილის საყვარელი წიგნი -----

ჩემი შვილის საყვარელი სათამაშო-----

აღზრდის რა მეთოდებს იყენებთ სახლში-----

როდესაც აღელვებულია ან ტირის, როგორ აწყნარებთ? (საყვარელი სათამაშო, რაიმე მისთვის განსაკუთრებული სიტყვები, უბრალოდ ჩახუტება თუ სხვა)

თავისუფალ დროს ჩემი შვილი დაკავებულია (რისი გაკეთება უყვარს) -----

უთმობთ თუ არა თავისუფალ დროს თქვენს შვილს და როგორ ატარებთ ამ დროს ერთად? (თუ გაქვთ რაიმე ტრადიცია)

მიუთითეთ, თუ დაგყავთ ბავშვი რაიმე წრეზე და რამდენად კმაყოფილია -----

როგორ ფიქრობთ, თქვენი შვილის პიროვნული განვითარებისათვის რაზე უნდა გამახვილდეს ყურადღება?

გთხოვთ, დაგვიწეროთ თქვენი მოლოდინები ბალთან დაკავშირებით. კერძოდ, რა უნდა ისწავლოს და რა უნარ-ჩვევები უნდა განავითაროს თქვენმა შვილმა ბალში:

აქვე გთხოვთ, მიუთითოთ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული რაიმე რისკის არსებობის შესახებ (ალერგია, ასთმა, დიაბეტი და ა.შ) და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი მითითებები.

გმადლობთ თანამშრომლობისათვის.

**ცეობა აღსაზრდელის მიერ მიღებული ტრავების/ძაზიანების შესახებ
(ნიმუში)**

თარიღი:

დრო:

აღსაზრდელის სახელი, გვარი:

ასაკი:

სად დაზიანდა/მიიღო ტრავმა:

დაზიანების/ტრავმის აღწერა:

შემთხვევის აღწერა:

პედაგოგის ხელმოწერა:

ექთნის ხელმოწერა:

მშობლის ხელმოწერა:

თარიღი:

**პედაგოგიური პარსონელის შეფასების დოკუმენტი
(ნიმუში)**

ნაწილი 1: ადმინისტრაციული წესები და ნორმები

1. თვეში რამდენი დღე აქვს გაცდენა?
  - ა) არცერთი;
  - ბ) 1-2 დღე თვეში;
  - გ) 3 დღე თვეში;
  - დ) 3 დღეზე მეტი თვეში.
2. თვეში რამდენი დღე გამოცხადდა დაგვიანებით?
  - ა) არცერთი;
  - ბ) 1-2 დღე თვეში;
  - გ) 3 დღე თვეში;
  - დ) 3 დღეზე მეტი თვეში.
3. თვეში რამდენჯერ დატოვა სამსახური დროზე ადრე ადმინისტრაციის გაფრთხილების გარეშე?
  - ა) არც ერთხელ;
  - ბ) ერთხელ;
  - გ) 2-ჯერ;
  - დ) 3 ან მეტჯერ.
4. რამდენად ხშირად აკეთებს შესვენებას (ან გადის დაწესებულების ტერიტორიიდან, ჯგუფიდან) პირადი მიზნით ადმინისტრაციასთან შეთანხმების გარეშე?
  - ა) არასოდეს;
  - ბ) 1 დღე თვეში;
  - გ) 2 დღე თვეში;
  - დ) 3 ან მეტი დღე თვეში.
5. სამუშაოდან დროებით დათხოვნისას რამდენად ხშირია შემთხვევა, როცა პედაგოგი დროულად (3 დღით ადრე) აფრთხილებს ადმინისტრაციას ან უთანხმებს კოლეგას მის სამუშაო საათებს?
  - ა) თითქმის ყოველთვის;
  - ბ) ხანდახან;
  - გ) იშვიათად;
  - დ) არასოდეს.
6. აცვია და გამოიყურება სამუშაოს შესაფერისად და იცავს პირად ჰიგიენას?
  - ა) ყოველთვის;
  - ბ) თითქმის ყოველთვის;
  - გ) ხანდახან;
  - დ) იშვიათად.
7. ესწრება პედაგოგთა კრებებს, სხვადასხვა სავალდებულო ღონისძიებებს, სემინარებს და ა.შ. (რაც დირექციის მიერ არის მოთხოვნილი)?
  - ა) ყოველთვის;
  - ბ) ხანდახან;
  - გ) იშვიათად;
  - დ) არასოდეს.

8. ორგანიზებას უკეთებს მშობელთა საინფორმაციო კრებებს, ან ინდივიდუალურ შეხვედრებს მათ-თან, სხვა სახის ღონისძიებებს?

  - ა) ყოველთვის;
  - ბ) ხანდახან;
  - გ) იშვიათად;
  - დ) არასოდეს.

9. აქვს პირადი საქმისთვის აუცილებელი (საჭირო) ყველა დოკუმენტაცია სრულად წარმოდგენილი?

  - ა) დიახ, ყველა;
  - ბ) უმეტესი;
  - გ) ნაწილი;
  - დ) არცერთი.

10. წესრიგში აქვს ბავშვთა ყოველდღიური დასწრების მონაცემები და სხვა საჭირო დოკუმენტაცია?

  - ა) ყველა;
  - ბ) უმეტესი;
  - გ) ნაწილი/ზოგიერთი;
  - დ) არცერთი.

ძლიერი და სუსტი მხარეები:

ნაწილი 2: ბავშვები და სასწავლო პროგრამა

11. დროულად ამზადებს, წარადგენს და შემდეგ თვალსაჩინო ადგილას აკრავს სასწავლო პროგრამას?

ა) ყველა სასწავლო გეგმა დასრულებული ფორმით და დროულად არის წარმოდგენილი;
ბ) სასწავლო გეგმების უმრავლესობა დასრულებული ფორმით და დროულად არის წარმოდ-
გენილი;
გ) მხოლოდ რამდენიმე სასწავლო გეგმა არის დასრულებული ფორმით და დროულად წარმოდ-
გენილი.

12. შეაფასეთ — სასწავლო გეგმათა შინაარსი ბავშვთა განვითარებისა და ასაკის შესაბამისია, ასევე

მათთვის საინტერესო სიახლეებს შეიცავს.

- ა) უმაღლესი;
- ბ) კარგი;
- გ) საშუალო;
- დ) ცუდი.

13. ყოველი საქმიანობა წინასწარ აქვს დაგეგმილი და მომზადებული (გამზადებული მასალა, გადანაწილებული ფუნქციები პედაგოგებს შორის და სხვ.). ეს ყველაფერი არ ხდება მაშინ, როდესაც პედაგოგი ვალდებულია ყურადღებას აქცევდეს ბავშვებს.

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

14. რამდენად ხშირად ხდება ოთახის გადახალისება, რაც გულისხმობს ახალ მასალას, დეკორაციების შეცვლას, ცენტრების გადაადგილებას, მშობლებისათვის ინფორმაციის განახლებას და ა.შ.?

- ა) ყოველკვირეულად;
- ბ) 1 ან 2-ჯერ თვეში;
- გ) სეზონურად;
- დ) მხოლოდ სასწავლო წლის დასაწყისში.

15. რამდენად ხშირია პედაგოგის მიერ ახალი მასალის, ახალი წიგნების და სხვა რესურსების მოძიება?

- ა) სასწავლო გეგმის ცვლის მიხედვით;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

16. როგორია პედაგოგის უნარი, როგორც ერთიანი ჯგუფის, ასევე ინდივიდის მართვისა?

- ა) შესანიშნავი/საუკეთესო;
- ბ) კარგი;
- გ) საშუალო;
- დ) ცუდი.

17. როგორია პედაგოგის უნარი დროულად შეამჩნიოს ბავშვისთვის სახიფათო/საშიში სიტუაციები და ჰქონდეს ადეკვატური რეაქცია?

- ა) საუკეთესო;
- ბ) კარგი;
- გ) საშუალო;
- დ) ცუდი.

18. რამდენად ხშირად არის პედაგოგი ჩართული ბავშვებთან ერთად თამაში და სხვა საქმიანობებში? დაგეგმილი აქვს ეს ყველაფერი ისე, რომ ყველა ბავშვი თანაბრად ყურადღების ქვეშ ჰყავდეს?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხშირად;
- გ) ხანდახან;
- დ) იშვიათად.

19. რამდენად ხშირად არის პედაგოგი ჩართული ბავშვებთან ერთად გარეთ (ეზოში, სათამაშო მოედანზე) თამაშისას? გამოაქვს სხვადასხვა მასალა ახალი თამაშებისთვის?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;

დ) არასოდეს.

20. რამდენად ხშირია შემთხვევა, როცა პედაგოგი “ყვირის”, რათა ბავშვების ყურადღება მიიქციოს ან ჯგუფი გააკონტროლოს? რამდენად ხშირია შემთხვევა, როცა პედაგოგის ხმა ბავშვების ხმებთან შედარებით დომინირებს?

- ა) ხშირია;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათია;
- დ) არასდროს.

21. როდესაც ჯგუფი ერთი საქმიანობიდან მეორეზე გადადის, რამდენად დიდი ხანი უწევს ბავშვს ლოდინი? მაგ.: რიგში დგომა ხელების დასაბანად, ან ხატვისას ფურცლების, ფანქრების დარიგებისას, ან როცა პედაგოგი ამზადებს მასალას?

- ა) 5 წთ-ზე ნაკლები;
- ბ) ხანდახან 5წთ-ზე მეტი;
- გ) 6-10 წთ-მდე;
- დ) 10 წთ-ზე მეტი.

22. ასრულებს (მიყვება) თუ არა პედაგოგი დღის რეზიმს და მისდევს თუ არა მის მიერ დაწერილ სასწავლო გეგმას?

- ა) ყოველთვის,
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

23. იყენებს თუ არა პედაგოგი დასვენების პერიოდს იმისთვის, რომ მოემზადოს შემდეგი საქმიანობისთვის (გადახედოს წიგნებს) ან მოამზადოს მასალა (გამოჭრას ქაღალდი, მოამზადოს საღებავი)?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

24. ზის თუ არა პედაგოგი ბავშვებთან ერთად კვების დროს (საუზმე, სადილი, ვახშამი) და ყურადღებას აქცევს მაგიდასთან მათი ჯდომის მანერებს (ჭამის მანერებს) და აქვს პირდაპირი თვალის კონტაქტი მათთან?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხშირად;
- გ) ხანდახან;
- დ) იშვიათად.

25. წმენდს თუ არა სათამაშოებს, მაგიდის ზედაპირს, იატაკს, სკამებს და სხვ. დაწესებულების წესების მიხედვით?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხშირად;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

ძლიერი და სუსტი მხარეები:

ნაწილი 3: თანამშრომელთა შორის ურიერთობები

26. სხვა თანამშრომელთან კონფლიქტის, პრობლემის შემთხვევაში თუ თვლის (აღიარებს), რომ მისი ქცევა შეიძლება გამხდარიყო ამ პრობლემის შესაძლო მიზეზი?

- ა) არასოდეს;
- ბ) იშვიათად;
- გ) ხანდახან;
- დ) ხშირად.

27. იყო თუ არა შემთხვევები, როდესაც სხვა თანამშრომლები გამოთქვამდნენ უკმაყოფილებას, უჩიოდნენ პედაგოგს?

- ა) არასოდეს;
- ბ) იშვიათად;
- გ) ხანდახან;
- დ) ხშირად.

28. გამოხატავს თუ არა პედაგოგი კმაყოფილებას დირექციის მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილებების მიმართ და პატივს სცემს თუ არა დაწესებულებების წესებს?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხშირად;
- გ) ხანდახან;
- დ) იშვიათად.

29. დადებითად არის თუ არა პედაგოგი განწყობილი თავისი ჯგუფის თანამშრომლების მიმართ მუშაობის პროცესში?

- ა) კმაყოფილი, ღია (გახსნილი) და კომუნიკაბელური;
- ბ) ხანდახან უკმაყოფილი, მაგრამ მაინც ღია (გახსნილი) და კომუნიკაბელური;
- გ) ხშირად უკმაყოფილი, ხანდახან გახსნილი და კომუნიკაბელური;
- დ) ჩვეულებრივ უკმაყოფილი, ჩაკეტილი და არაკომუნიკაბელური.

30. პედაგოგი კრიტიკას აღიქვამს, როგორც დამხმარე, საჭირო ინფორმაციას და არ გრძნობს თავს შეურაცხყოფილად. იგი იყენებს ამ ინფორმაციას საკუთარი ქცევის, საქმიანობის გაუმჯობესების მიზნით.

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხშირად;
- გ) ხანდახან;
- დ) იშვიათად.

31. პედაგოგი პროფესიონალური ეთიკის მაღალი სტანდარტებით მუშაობს. იგი არ განიხილავს, არ არჩევს სხვა თანამშრომლის პროფესიულ უნარებს, პირად ცხოვრებას, ხელფასს და ა.შ.

- ა) არასოდეს;
  - ბ) იშვიათად;
  - გ) ხანდახან;
  - დ) ხშირად.

ძლიერი და სუსტი მხარეები:

ნაწილი 4: კომუნიკაცია.

32. რამდენად სწორად, გამართულად და გარკვევით მეტყველებს? აქვს თუ არა მეტყველების სასიამო-კნო ტონი?

- ა) შესანიშნავი;
  - ბ) კარგი;
  - გ) საშუალო;
  - დ) კუდი.

33. როგორია პედაგოგის წერითი უნარები? გასაგებად გადმოსკურმს აზრს?

- ა) შესანიშნავი;
  - ბ) კარგი;
  - გ) საშუალო;
  - დ) ცუდი.

34. დილით მისალმებისას ხვდება თუ არა თითოეულ ბავშვს გამორჩეულად, თბილად? მიმართავს მათ სახელით?

- ა) ყოველთვის;
  - ბ) ხშირად;
  - გ) ხანდახან;
  - დ) იშვიათად.

35. მშობლები გამოხატავენ კრისტიანულებას პედაგოგის მიმართ?

- ა) ყოველთვის;
  - ბ) ხანდახან;
  - გ) იშვიათად;
  - დ) არასდროს.

36. რამდენჯერ გამოითქვა უკმაყოფილება მშობლის მიერ პედაგოგის შესახებ?

- ა) არც ერთხელ;
  - ბ) ერთხელ ან 2-ჯერ;
  - გ) 2 ან 3-ჯერ;
  - დ) 3-ჯერ და მეტი.

37. ხვდება თუ არა პედაგოგი მშობელს დადებითი განწყობით, მიმართავს მას სახელით და ესაუბრება მისი შვილის პროგრესზე, წარმატებებზე და ა.შ?

- ა) ყოველთვის;
  - ბ) ხშირად;
  - გ) ხანდახან;
  - დ) იშვიათად.

38. ყოფილა თუ არა შემთხვევა, როდესაც პედაგოგი ჭორაობს ან უარყოფითად საუბრობს თანამშრომლებზე, დაწესებულების მართვის ავკარგიანობაზე?

- ა) არასოდეს;

ბ) იშვიათად (მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში);

გ) ხანდახან (შემთხვევიდან შემთხვევამდე);

დ) ხშირად.

ძლიერი და სუსტი მხარეები:

ნაწილი 5: სამუშაოს მიმართ გულისხმიერება და ინიციატივა

39. ითვალისწინებს გუნდური თანამშრომლობის პრინციპს? ეხმარება თუ არა დირექტორს (დირექტორს), თანამშრომლებს, თუ ამას საჭიროება მოითხოვს?

- ა) ყოველთვის;
ბ) ხშირად;
გ) ხანდახან;
დ) იშვიათად.

40. რამდენად ხშირად ტოვებს პედაგოგი ოთახს, ჯგუფს პირადი მიზეზით, მასალის მოტანის, ან სხვა რაიმე მიზეზით?

- ა) არასოდეს;
ბ) დღეში 1-ელ;
გ) დღეში 2-ჯერ;
დ) დღეში 2-ჯერ და მეტი.

41. რამდენად ხშირად რეკავს ან ურეკავენ პედაგოგს სამუშაო საათებში? (საუბარია პირად ზარებზე).

- ა) ხშირად;

- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

42. ამა თუ იმ პრობლემის შემთხვევაში, გამოთქვამს თუ არა პედაგოგი რაიმე აზრს, ინიციატივას, წინა-დადებას მათი გადაჭრის მიზნით?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

43. რამდენად დადებითია პედაგოგის რეაქცია ამა თუ იმ ცვლილებების მიმართ და ცდილობს თუ არა საუკეთესო გამოსავალი იპოვნოს შექმნილი სიტუაციიდან? (მაგ.: თანამშრომლის წასვლა, ოთახის გამოცვლა, სამუშაო პირობების შეცვლა და სხვა).

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

44. რამდენად დადებითია პედაგოგის რეაქცია, როდესაც მოულოდნელად ხდება დღის რეზიმის შეცვლა (დამხმარე პედაგოგის გამოუცხადებლობის, სტანდარტს ზემოთ განათლების მეცადინეობის გაცდენის და სხვა მიზეზების შემთხვევაში), მასალის გაცვლა-გაყოფა? თანხმდება თუ არა ამ ცვლილებებს და ადაპტირდება თუ არა შესაბამისად ისე, რომ ჯგუფზე, ბავშვებზე ამან გავლენა არ მოახდინოს?

- ა) ყოველთვის;
- ბ) ხშირად;
- გ) ხანდახან;
- დ) იშვიათად.

45. ყოველთვის ასრულებს თუ არა დამატებით სამუშაოს ჯგუფის გარეთ ადმინისტრაციის მოთხოვნის ან შეხსენების გარეშე, საკუთარი ინიციატივით? (მაგ.: ცვლის დეკორაციებს, ასუფთავებს მისი ჯგუფის სათამაშო მოედანს, წესრიგში მოყავს სამზარეულო, გარდერობი და სხვა).

- ა) რეგულარულად;
- ბ) ხანდახან;
- გ) იშვიათად;
- დ) არასოდეს.

ძლიერი და სუსტი მხარეები:

ნაწილი 6: მიზნების მიღწევა

46. განახორციელა თუ არა პედაგოგმა ბოლო შეფასებისას დასახული | მიზანი?

- ა) სრულად;
  - ბ) უმეტესწილად;
  - გ) ნაწილობრივ;
  - დ) არა.

47. განახორციელა თუ არა პედაგოგმა ბოლო შეფასებისას დასახული || მიზანი?

- ა) სრულად;
  - ბ) უმეტესწილად;
  - გ) ნაწილობრივ;
  - დ) არა.

48. განახორციელა თუ არა პედაგოგმა ბოლო შეფასებისას დასახული III მიზანი?

- ა) სრულად;
  - ბ) უმეტესწილად;
  - გ) ნაწილობრივ;
  - დ) არა.

პედაგოგის მომავალი მიზნები:

გიზანი #1

გიზანი #2

მიზანი #3

დაგატეპითი შენიშვნები:

თანამშრომლის ხელმოწერა

დირექტორის ხელმოწერა

თარიღი

შეფასების დოკუმენტის განხსაზღვრები ქულები

თანამშრომლის სახელი, გვარი: -----

მუშაობის ხანგრძლივობა(მიუთითეთ წლების, თვეების ზუსტი რაოდენობა): -----

თარიღი: -----

ყოველი შეკითხვა ფასდება მაქსიმუმ 4 ქულით, რაც საბოლოო ჯამში გვაძლევს საერთო 180 ქულას.

კითხვები:

ნაწილი N 1	ნაწილი N2	ნაწილი N3	ნაწილი N4	ნაწილი N5
1. -----	11. -----	26. -----	32. -----	39. -----
2. -----	12. -----	27. -----	33. -----	40. -----
3. -----	13. -----	28. -----	34. -----	41. -----
4. -----	14. -----	29. -----	35. -----	42. -----
5. -----	15. -----	30. -----	36. -----	43. -----
6. -----	16. -----	31. -----	37. -----	44. -----
7. -----	17. -----		38. -----	45. -----
8. -----	18. -----			
9. -----	19. -----			
10. -----	20. -----			
	21. -----			
	22. -----			
	23. -----			
	24. -----			
	25. -----			

ჯამი: ----- 180 – 161 ----- უმაღლესი
160 – 141 ----- კარგი
140 – 121 ----- საშუალო
120 – 101 ----- ცუდი
100 და ქვევით საერთოდ არ განიხილება.

დირექტორის ხელმოწერა

თანამშრომლის ხელმოწერა

